

AKADEMIN FÖR HÄLSA OCH ARBETSLIV
Avdelningen för socialt arbete och kriminologi

Att mötas över myndighetsgränser

En kvalitativ studie av samverkan mot brott i nära relation

Jesper Ericsson & Isabelle Stengård

2019

Examensarbete, Grundnivå (kandidatexamen), 15 hp
Kriminologi
Kandidatprogram i utredningskriminologi
Examensarbete för kandidatexamen i kriminologi

Handledare: My Lilja
Examinator: Sofia Wikman

Abstract

To act across the borders of authorities -

A qualitative study of intraorganizational collaboration against intimate partner crime

The aim of the study was to investigate how officials of the social services and the police perceived inter-organizational collaboration. More specifically inter-organizational collaboration as a method in the work against intimate partner violence. The study also aimed to examine how they perceive the authorities' roles in such cooperation. In order to investigate this, semi-structured interviews have been carried out with officials from both authorities. The interviews were conducted both in the preliminary stage and after a collaborative project against intimate partner violence. The study's result showed that the idea of cooperating against this type of problems has a strong support among the officials of both authorities. Factors that are perceived as the most important for effective collaboration are a clear division of responsibilities between the actors; to have the collaboration on an institutional level, instead of interpersonal, administrative coordination and ensuring that the collaboration has sufficient resources. The result also showed that the officials of the two authorities had a clear conception what constitutes as their professional role. That clear conception can create an uncertainty within the actor when he or she is expected to act in a manner that is not in line with his or her perception of the role.

Keywords: inter-organizational collaboration, social services, police, offences in intimate relationships, IPV

Sammanfattning

Studiens syfte var att undersöka hur tjänstemän hos socialtjänsten och polisen uppfattar samverkan mellan de olika organisationerna, mer specifikt samverkan som metod i arbetet mot brott i nära relationer. Studien ämnade även undersöka hur de uppfattar myndigheternas roller i ett sådant samarbete. För att undersöka detta genomfördes semistrukturerade intervjuer med tjänstemän från båda myndigheterna, i både förstadiet och efter genomförandet av ett samverkansprojekt mot brott i nära relationer. Studiens resultat visade att idén om att samverka mot brott i nära relationer har ett starkt stöd bland tjänstemännen hos båda myndigheterna. De faktorer som uppfattades som viktigast för en effektiv samverkan är en tydlig ansvarsfördelning mellan aktörerna, att förankra metoden i hela organisationen, en administrativ samordning och att samverkan får tillräckliga resurser. Resultatet visade också att tjänstemännen hos de båda myndigheterna hade en tydlig bild av den egna yrkesrollen, men att en osäkerhet hos aktören kan dyka upp när hen förväntas agera på ett vis som inte är i linje med den egna uppfattningen om rollen.

Nyckelord: Samverkan, brott i nära relation, polismyndigheten, socialtjänsten

Förord

Vi skulle vilja rikta ett stort tack till alla de tjänstemän som valt att ställa upp på att bli intervjuade. Ni har gett oss ovärderliga insikter om det engagemang och den kunskap som finns på våra myndigheter. Utan er hade denna uppsats varit omöjlig att genomföra.

Vi vill även rikta ett tack till vår handledare My Lilja som funnits tillgänglig under hela processen.

Vi har fördelat arbetet jämnt och är båda till lika del ansvariga för uppsatsens innehåll.

Jesper Eriksson

Isabelle Stengård

Innehållsförteckning

ABSTRACT	1
SAMMANFATTNING	2
FÖRORD	3
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	4
1. INLEDNING	1
1.1 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR.....	2
1.2 DEFINITIONER AV CENTRALA BEGREPP.....	2
1.3 DISPOSITION.....	3
2. TIDIGARE FORSKNING	4
2.1 TILLVÄGAGÅNGSSÄTT FÖR ATT HITTA TIDIGARE FORSKNING.....	4
2.2 SAMVERKAN MELLAN POLIS OCH SOCIALTJÄNST VID BROTT I NÄRA RELATION.....	5
2.3 HUR ORGANISATIONSKULTURERNA PÅVERKAR SAMVERKAN.....	7
2.4 KONSTEN ATT SAMVERKA - FRÅN IDEÉR TILL PRAKTIK.....	9
3. TEORETISKA PERSPEKTIV	11
3.1 NYINSTITUTIONELL ORGANISATIONSTEORI.....	11
3.1.1 INTEGRATION - EN SAMMANSMÄLTNING MELLAN DE SAMVERKANDE AKTÖRERNA.....	11
3.1.2 ORGANISATORISKA FÄLT OCH INSTITUTIONELLA LOGIKER.....	12
3.1.3 DOMÄNKONSENSUS OCH DOMÄNKONFLIKTER.....	12
3.2 STRUKTURFUNKTIONALISTISK ROLLTEORI.....	13
4. METOD	14
4.1 TILLVÄGAGÅNGSSÄTT.....	14
4.2 URVAL OCH AVGRÄNSNINGAR.....	15
4.3 DATAINSAMLING.....	16
4.4 TRANSKRIBERING.....	17
4.5 METODDISKUSSION.....	17
4.6 ANALYSMETOD.....	18
4.7 VALIDITET.....	19
4.8 RELIABILITET.....	20
4.9 ETISKA STÄLLNINGSTAGANDE.....	20
5. RESULTAT	22
5.1 UPPFATTNINGAR OM SAMVERKAN MOT BROTT I NÄRA RELATIONER.....	22
5.1.1 IDÉN OM SAMVERKAN.....	22
5.1.2 PROBLEMATIK I DET PRAKTISKA UTFÖRANDET.....	24
5.1.3 UTVECKLANDET AV RELATIONER.....	25
5.2 POLISENS OCH SOCIALTJÄNSTENS ROLLER.....	26
5.2.1 UPPFATTNINGAR OM DE EGNA ROLLERNA INOM SOCIALTJÄNSTEN OCH POLISEN	27
5.2.2 EN FÖRVIRRAD ROLL HOS POLISEN.....	27
5.2.3 ETT TYDLIGGÖRANDE AV ROLLER.....	29
5.2.4 OLIKA PERSPEKTIV PÅ VARANDRAS ROLLER.....	31

5.3 ATT BYGGA EN FUNGERANDE SAMVERKAN.....	33
5.3.1 FÖRTYDLIGANDE AV ANSVAR.....	34
5.3.2 BEHOVET AV FÖRANKRING OCH SAMORDNING.....	34
5.3.3 AVSÄTTNING AV RESURSER OCH FÖRENKLING AV RUTINER.....	35
5.3.4 VIKTEN AV ”ELDSJÄLAR” INOM SAMVERKAN.....	36
6. DISKUSSION.....	38
6.1 TOLKNING AV RESULTAT UTIFRÅN TIDIGARE FORSKNING.....	38
6.2 TOLKNING AV RESULTAT UTIFRÅN VALDA TEORIER.....	40
6.2.1 UPPFATTNINGAR OM SAMVERKAN MOT BROTT I NÄRA RELATIONER.....	40
6.2.2 KONSEKVENSER AV EN BRISTANDE INTEGRATION.....	41
6.2.3 YRKESGRUPPERNAS ROLLER OCH SAMSPELET DÄREMELLAN.....	42
6.4 FÖRSLAG TILL FORTSATT FORSKNING.....	45
LITTERATURLISTA.....	47
BILAGA 1 – INTERVJUGUIDE.....	49
BILAGA 2.....	52

1. Inledning

Våld i nära relationer är ett ständigt aktuellt ämne. En anledning till detta är att det leder till större risk för psykisk och fysisk ohälsa hos de som är utsatta, samtidigt som det åsamkar samhället avsevärda ekonomiska kostnader (SOU 2014: 49: 13). År 2014 utförde det Brottsförebyggande rådet (Brå) en kartläggning över brott i nära relation. Kartläggningen visade att ca 7% av befolkningen uppger att de blivit utsatta för denna brottstyp. Nivån av utsatthet är ungefär lika utbredd bland män som kvinnor (Gavell Frenzel 2014: 48-49). Det finns dock en tydlig tendens att det våld som drabbar kvinnor oftare har en grövre karaktär och i högre utsträckning leder till sjukhusvistelser. Vidare visar kartläggningen på att denna brottslighet är förknippad med en hög grad av upprepad utsatthet (Gavell Frenzel 2014: 57-60). Ca 50% av alla de som utsatts för psykiskt våld uppgav att detta upprepades mer än en gång i månaden. Siffran är runt 25% när det gäller upprepat fysiskt våld. Genomgående är att kvinnor rapporterar en högre grad av återkommande utsatthet än vad män gör.

Hur ska man då arbeta för att förebygga detta? De senare åren har brott i nära relation fått ett allt större gärningsmannafokus (SOU 2014:49: 17-18), där en del av lösningen anses ligga i att stoppa upprepad brottslighet genom insatser riktade mot förövaren. I SOU 2014:49 menar samordnaren mot brott i nära relation att samhället måste angripa denna brottslighet på alla nivåer, bland annat genom gärningspersonen. De nya rönen har på flera sätt varit svåra att implementera. Något många myndigheter och organisationer har kritiserats för är att dessa har en bristande helhetssyn (Axelsson & Bihari Axelsson 2013: 17). En möjlighet är att denna brist på helhetssyn skulle kunna avhjälpas genom utökad och utvecklad myndighetsöverskridande samverkan.

När det gäller våld i nära relationer har sekretesskravet mellan polis och socialtjänst identifierats som en faktor som hindrar de olika myndigheterna från att skapa sig en helhetssyn av problematiken. Sekretessen gör så att polisen enligt lag inte får ge upplysningar om ärenden till socialtjänsten, förutom då det är barn inblandade. Detta leder till att förövare och utsatta i vissa fall inte får information eller erbjudanden om den hjälp som finns att tillgå. Med denna problematik i åtanke startade polisen i Hälsingland ett samverkansprojekt där de tillsammans med kommunerna försöker ta ett samlat grepp i arbetet mot brott i nära relationer. Projektet syftade till att etablera och underhålla en ökad kontakt och samsyn mellan myndigheterna. Rent praktiskt bygger pilotprojektet på att polisen vid utryckning av ärenden rörande våld i nära relationer, ställer frågan till både den våldsutsatta och våldsutövaren, om de önskar att få hjälp från

socialtjänsten. Om de samtycker innebär det att socialtjänsten hör av sig och erbjuder hjälp inom en viss tid. En gång i veckan anordnas sedan samrådsmöten med socialtjänsten, polisen och eventuellt andra instanser, där man diskuterar varje fall rörande olika relevanta hjälpåtgärder. På grund av att en stor del av pilotprojektet handlar om den utökade kontakten mellan de olika myndigheterna, har vi därför valt att undersöka hur denna har fungerat. Hur de olika aktörerna ser på samverkan och varandra kan spela en stor roll för hur arbetet och interventionen fungerar.

Denna studie har kapacitet att tillföra kunskap om vad som krävs för att organisationer med olika syften ska kunna etablera en mer framgångsrik samverkan mot brott i nära relation.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med uppsatsen är att undersöka hur anställda inom polisen och socialtjänsten uppfattar samverkan mellan de olika organisationerna, och hur de olika rollerna tar sig uttryck i förhållande till den egna organisationen och till varandra. Utifrån detta syfte har vi formulerat följande frågeställningar:

1. Hur uppfattar parterna samverkan som metod i arbetet mot brott i nära relationer?
2. Vad uppfattar parterna vara nyckeln till en effektiv samverkan?
3. Hur ser tjänstemännen på sina egna och varandras roller i detta arbete mot brott i nära relationer?

1.2 Definitioner av centrala begrepp

Ett centralt begrepp som kommer användas genom hela arbetet är *samverkan*. Axelsson och Bihari Axelsson (2013: 18) menar att “det enklaste sättet att definiera samverkan är att vända på ordet och säga att det handlar om att verka tillsammans, dvs. att uträtta eller åstadkomma något gemensamt.”. I detta sammanhang handlar det om samverkan inom det svenska välfärdssystemet, där gränsöverskridande är nödvändigt för att få till stånd ett gemensamt agerande. Det kan till exempel handla om disciplinära, professionella eller organisatoriska gränser.

I de rapporter och vetenskapliga tidskrifter som vi har tagit del av har samverkan och samarbete använts likvärdigt. I engelska texter har man använt *inter-agency* och *inter-organizational collaboration*. Dessa begrepp har vi översatt till samarbete eller

samverkan mellan organisationer. Begreppen i fråga används synonymt i föreliggande uppsats.

1.3 Disposition

Kapitel 2 om tidigare forskning inleds med tillvägagångssätt för att hitta relevant forskning. Här beskrivs vilka databaser som använts och vilka sökord. Därefter redovisas forskningsstudier som på olika sätt berör samverkan och brott i nära relationer.

Kapitel 3 handlar om teoretiska utgångspunkter där vi har redogjord för två teorier som denna studie använder. Dessa är strukturfunktionalistisk rollteori och nyinstitutionell organisationsteori. Teorierna förklaras tillsammans med relevanta begrepp kopplade till dem.

Kapitel 4 är metoddelen, där det avhandlas hur författarna gick tillväga i utförandet av studien. Här lyfts studiens urval, analysmetod och diskussion runt dess validitet och reliabilitet, och etiska ställningstaganden.

I kapitel 5 presenteras uppsatsens resultat i tre olika huvudteman. Dessa teman har i sin tur delats upp i subkategorier. Det inledande temat utgår från respondenternas uppfattningar om att samverka mot brott i nära relation. Tema nummer två handlar om myndigheternas roller. Det tredje temat undersöker uppfattningar om vad som utgör faktorer för en effektiv samverkan.

I kapitel 6 finns diskussionen. Först är det en inledande diskussion där studiens resultat diskuteras mer generellt. Detta följs av diskussioner utifrån tidigare forskning och sedan de teorier som använts i studien. Kapitlet avslutas med en metoddiskussion och förslag till framtida forskning.

Uppsatsen avslutas med en litteraturförteckning och bilagor.

2. Tidigare forskning

2.1 Tillvägagångssätt för att hitta tidigare forskning

För att söka efter relevant forskning har vi använt oss av Discovery genom biblioteket vid Högskolan i Gävle. Discovery är en samsöktjänst där det finns en stor mängd vetenskapliga artiklar. Under dessa sökningar i Discovery använde vi även filtret “peer reviewed”. Vi har även använt oss utav Uppsala Universitetsbiblioteks databas, Stockholm stadsbiblioteks databas, Google och Diva portal. De sökord vi har använt är Intra-agency collaboration, “domestic abuse or domestic violence or intimate partner violence”, Intraorganizational collaboration, police, “social services or human services or community or social work”, samverkan i praktiken, samverkan, socialtjänst och polis. Vi har även fått tips på relevant litteratur från vår handledare som har använts i uppsatsen. Tidigare relevant kurslitteratur har även använts.

Vid urvalet av tidigare forskning gick vi så tillväga att vi kollade igenom hela sökresultatet för att hitta relevanta titlar. Vi hade möjlighet till detta eftersom vi fick ett fåtal träffar på våra sökningar. För att hitta den forskning som passade bäst till denna studie läste vi igenom artiklarnas abstract. De artiklar vi blev tipsade om läste vi även igenom för att få en tydligare bild av ämnet i fråga. Totalt var det tjugo artiklar. Även här valdes sedan de mest relevanta artiklarna.

Den första studien i detta kapitel, Buchbinders och Eisikovits (2008) studie “Collaborative Discourse: The Case of Police and Social Work Relationships in Intimate Violence Intervention in Israel”, hittades via Discovery då vi sökte på “intraorganizational collaboration, police, “social services or human services or community or social work””. Vid denna sökning fick vi 8 träffar, och där denna studie var den första. Anledningen till varför vi valde just denna studie var på grund av att den var mest lik de ämnet vi har valt; undersökandet av ett försök till en effektivare samverkan mellan socialtjänst och polis vid våld i nära relationer. Under redogörelsen av denna studie nämns även en annan som underbygger upptäckter i den förstnämnda; Scotts (1997) studie “Inter-agency conflict: an ethnographic study”. Sökorden vi använde för att hitta denna var “inter-agency collaboration, domestic violence”. Här fick vi 16 träffar, där denna artikel var den trettonde. Att resultatet i denna studie kunde relateras till de studier vi tidigare har tagit del av var anledningen till varför vi valde att komplettera redogörelsen av Buchbinders och Eisikovits (2008) studie, med Scotts (1997).

Nästa studie som vi redogör för, är en som vi blev tipsade om av vår handledare som har delats till oss via google drive. Anledningen till varför vi valde Coopers, Anafs och Bowdens (2008) studie "Can social workers and police be partners when dealing with bikie-gang related domestic violence and sexual assault?", var på grund av diskussionen kring de olika organisationskulturernas påverkan vid samverkan mellan polis och socialtjänsten gällande våld i nära relation. För att stödja denna studie nämner vi även Loftus' (2010) studie, som både nämns i Coopers et al. studie, men också som tipsades till oss av vår handledare. Även Petterssons (2016) kapitel från en antologi, används för att komplementera denna studie. Denna antologi har vi tidigare haft som kurslitteratur.

Den sista studien som vi redogör för är Eliassons (2010) avhandling "Konsten med samverkan - från idéer till praktik.". Anledningen till detta var på grund av att det även är intressant hur samverkan tar sig uttryck i en svensk kontext. Denna identifierades genom att använda sökorden "samverkan i praktiken" i Discovery. Sökningen gav 379 resultat, den aktuella studien var resultat nummer 24.

Primära källor i detta kapitel använder vi i den mån som det är möjligt. Sekundära källor används alltså då vi inte har haft möjlighet att hitta den primära källan.

2.2 Samverkan mellan polis och socialtjänst vid brott i nära relation

Vi har identifierat ett antal studier som undersöker förhållandet mellan polis och socialtjänst i samband med arbetet mot våld i nära relationer, men i olika kontexter och situationer. En av dessa studier har gjorts i Israel, där syftet med interventionen var att på ett effektivare sätt försöka bekämpa våld i nära relationer genom samverkan mellan polisen och socialtjänsten (Buchbinder & Eisikovits 2008: 1). I den israeliska studien definierades fyra teman som kännetecknade samarbetet mellan polis och socialtjänst (Buchbinder & Eisikovits 2008: 4). Det första temat var *konflikten över vem som äger lösningen och undvikandet av ansvar och makten att ingripa*. En polis liknade sitt arbete med att stoppa våld i nära relationer med att dämpa symptom med smärtstillande. Liknelsen åsyftade att arbetet snarare karaktäriseras av kortsiktiga interventioner, som till exempel att gripa våldsutövaren. Representanter från socialtjänsten menade å andra sidan att det är just polisväsendet som har den största möjligheten att förebygga våldet med hjälp av sin auktoritära roll och sina polisiära och juridiska befogenheter (Buchbinder & Eisikovits 2008: 5).

Det andra temat var *arbete för att bevara gränser* (ibid.). Något som upprepades av intervjupersonerna är idén om att de olika organisationerna är väldigt olika i såväl mentalitet som gällande policy. De menade även att dessa skillnader är så djupt rotade att det hos tjänstemännen går att identifiera en uppfattning om att “collaboration equals compromise and anything else is mission (nearly) impossible.” (Buchbinder & Eisikovits 2008:6). Denna retorik uttrycker resignation och placerar svårigheterna i centrum, vilket ledde till att gränserna mellan organisationerna upprätthålls. Upprätthållandet av gränserna tog sig även uttryck på andra sätt, där det exempelvis fanns ideologiska konflikter inom den egna organisationen. Ett exempel var inom polisorganisationen där det ofta fanns en krock mellan sociala åtgärder och de mer rättsliga och byråkratiska, där de senare ville upprätthålla en tydligare gräns gentemot andra organisationer. I en studie av samverkan mellan ett antal organisationer involverade i ärenden gällande barnmisshandel påpekade Scott (1997:79) att överlappningar i roller och delade gränser ledde till en större risk för dispyter mellan de involverade myndigheterna. Om det istället fanns en tydligt etablerad ansvarsfördelning mellan organisationerna kunde friktionen minimeras. Waterhouse och Carnie (1991, refererad i Scott 1997: 75) kan även underbygga detta, då de menar att tydliga specificeringar om respektive roller leder till ett bättre samarbete, och det gällande polis och socialtjänst framförallt, som har hand om barnärenden.

Det tredje temat var *avskärmande från den andra organisationen* (Buchbinder & Eisikovits 2008: 7). Buchbinder och Eisikovits menar att en förståelse för den andra organisationen är en mycket viktig komponent för att kunna utveckla samarbeten, eftersom det kan underlätta att bestämma i vilken utsträckning de olika organisationerna är villiga att göra gränserna mellan de olika organisationerna överskridbara. En bristande kunskap om den andra organisationen kunde därför innebära att parterna har vissa förväntningar på varandra, som inte kunde uppfyllas på grund av den bristande förståelsen om varandras arbetssätt (ibid). Studien visade att så är fallet hos båda organisationerna där det fanns en bristande kunskap gällande varandras professionella kultur, värdesystem, och de praktiska verkligheterna. Att se den andra organisationen som något främmande är därför något som kan hämma samarbetet. Ett exempel på detta var då socialtjänsten i studien hade lite kunskap om polisens möjligheter att gripa våldsutövare, som rörde relevanta lagar, bestämmelser och procedurer, beslutsprocesser, och de förlopp som polisen följer vid gripande av våldsutövare (ibid.). Detta ledde i sin tur till konflikter. Därför blev samarbetet definierat av ett ständigt reparerat av

relationen mellan de två organisationerna. Samtidigt visade studien att polisen hade vissa förutfattade meningar och en ytlig kunskap om vad socialtjänsten gör (Buchbinder & Eisikovits 2008: 8). Denna kombination ledde till att klyftan mellan organisationerna blev större.

Det fjärde och sista genomgående temat i de intervjuer som utfördes var *samarbete som hölls på en interpersonell nivå snarare än en institutionell nivå* (ibid.). I början av samarbetet fanns det en förvirring från polisens sida, om det ens var tillåtet för dem att arbeta med socialtjänsten. Det visade sig dock att det berodde på de personliga principerna hos den lokala polischefen. På grund av detta hamnade samarbetet ofta på ett interpersonellt plan, istället för på en institutionell nivå med ett tydligt regelverk. Konsekvensen av detta blev en förvirring hos tjänstemännen, eftersom det inte fanns en befintlig policy som man kunde falla tillbaka på. Samarbetet blev därför sårbart vid personalförändringar, eftersom personen man kom överens med gällande en specifik sak kan bytas ut. Det innebär att man fick börja om på ruta ett med en annan person. En person vid socialtjänsten menade att arbetet därför startade om på nytt om och om igen på grund av personalförändringarna. Detta ledde i sin tur till att målet med arbetet kretsade kring ett upprätthållande av förhållanden istället för att dessa förhållanden användes som ett medel för att nå målet (Buschbinder & Eisikovits 2008: 9). En polis menade att förhållandet och arbetet beror mycket på individen som man arbetar med. Det byggde alltså på vem individen var och vilka principer hen hade (ibid.).

2.3 Hur organisationskulturerna påverkar samverkan

Hur de olika organisationskulturerna ser ut påverkar även hur de anställda ser på det egna och varandras arbeten. En studie som använde tidigare forskning om socialtjänstens och polisens organisationskulturer för att koppla ihop till sitt resultat om våld i nära relationer är Coopers, Anafs och Bowdens studie (2008). Mer specifikt handlade studien om samverkan mellan polisen och socialtjänsten vid våld i nära relationer samt vid sexuella övergrepp. Studien tog framförallt upp situationen för kvinnor i så kallade "bikie-gangs" i Australien. Bikie-gangs är kriminella motorcykelklubbar, där kvinnor är marginaliserade genom köns polarisering och har anmärkningar i brottsregistret på grund av samröre med gängen (Wolf 1991, refererad i Cooper et al. 2008: 296). Syftet med studien var att försöka förbättra hjälpen till dessa misshandlade kvinnor genom att identifiera effektiva åtgärder utifrån socialarbetarnas erfarenheter av liknande ärenden (Cooper et al. 2008: 297). Dessa diskussioner

handlade om effektiva strategier för att hjälpa de utsatta, beslutsprocesser och frågor som kan uppstå vid olika hjälpåtgärder gällande kvinnor som har blivit utsatta för sexuellt våld i en gängmiljö. I studien intervjuades 10 kvinnliga socialarbetare som arbetade specifikt med våld i nära relationer (ibid.). Här fick vi framförallt ett perspektiv på förhållandet mellan polisen och socialtjänsten, eftersom endast personer från socialtjänsten intervjuades.

I intervjuerna framkom det att förhållandet mellan polisen och socialtjänsten hade kantats av konflikter (Cooper et al. 2008: 301). Förhållandet har kännetecknats av försiktighet, brist på information och en misstro mot varandra, på grund av att polisen såg kvinnorna som källor till information om de kriminella gängen, istället för offer. Ärenden som handlade om kvinnor som både var förbrytare och offer, var de som hade störst potential att skapa konflikter mellan myndigheterna, eftersom det ledde till en osäkerhet hos socialtjänsten (ibid.). Eftersom det fanns en viss nivå av korruption inom polisorganisationen, så var socialtjänsten orolig över att information skulle läckas till gängen (Cooper et al. 2008: 301). Eftersom inte kvinnorna heller litade på polisen, var det svårt för socialtjänsten att etablera en relation med kvinnorna. Det som vi framförallt anser är relevant i denna studie är diskussionen kring förhållandet mellan socialtjänsten och polisen, men också om hur textförfattarna kopplar detta till tidigare forskning om de olika organisationskulturerna som påverkar hur de handlar i sina respektive yrkesroller.

I diskussionen ställer textförfattarna de två organisationskulturerna mot varandra för att jämföra yrkesrollerna. Socialtjänsten har historiskt sett och ses fortfarande som ett kvinnligt yrke, som bygger på mänskliga rättigheter och social rättvisa (Martin 1990 & Reamer 1999, refererad i Cooper 2008: 302). Frågor som rör kvinnors rättigheter och frågor rörande våld i nära relationer ses utifrån ett feministiskt perspektiv (Parkes 1981, refererad i Cooper et al. 2008: 302). Även i Sverige har praktiskt socialt arbete och omsorgsarbete varit och är fortfarande ett kvinnodominerat yrke (Kollind 2003: 172). I kontrast till detta är polisen en mansdominerad arbetsplats, med en hierarkisk och patriarkal organisationskultur (Niland 1996: 2). Niland (ibid.) menar vidare att det är en av världens mest maskulina yrke. På grund av detta såg också de två organisationerna olika på våld i nära relationer (Cooper et al. 2008: 302). Pettersson (2016: 127) diskuterar även normer inom polisorganisationen och menar att maskulina förmågor och attityder är normen inom poliskollektivet. Vidare menar han att genus är något man kan spåra i synen på vad som räknas som polisuppgifter som bör tas på allvar. Här tar han upp våld i nära relationer som exempel som ett ärende som mottas med skepsis,

eftersom omständigheterna ofta är oklara, och bevisläget ofta är osäkert (ibid.). Även Loftus (2010: 5) diskuterar denna fråga, och menar på att våld i nära relationer har en låg status inom organisationen, även fast dessa ärenden måste tas hand om dagligen. Vidare menar hon att våld i nära relationer inte räknas som "riktigt polisarbete" (ibid.).

Cooper et al. (2008: 302) menar att dessa faktorer som rör organisationskulturerna påverkade skapandet av partnerskap mellan socialtjänsten och polisen. Genom diskussioner kring de olika organisationskulturerna kommer textförfattarna fram till att man måste erkänna och tillmötesgå de konkurrerande målen, värderingarna och arbetsmetoderna organisationerna emellan (Cooper et al. 2008: 307).

Det finns dock en dimension i denna studie, som inte riktigt finns i vår studie som kan påverka resultatet i den Coopers et al. (2008) studie i jämförelse med vår. De kvinnor som studien handlar om är kvinnor som också är förbrytare på vissa sätt och rör sig i kriminella kretsar. Detta innebär att polisen har en annan bild av dessa kvinnor där de mest fokuserar på den kriminella sidan och ser kvinnorna som källa till information, istället för bilden av dem som offer (Cooper et al. 2008: 301). Detta försvårar därför socialtjänstens professionella förhållande med polisen, eftersom kvinnornas kriminalitet krockar med synen på dem som offer. Det vår studie bygger på är en mer generell åtgärd för alla personer som har blivit utsatta för våld i nära relationer, även inkluderat våldsutövaren. Så personens bakgrund och kontext som hen blir utsatt i spelar alltså mindre roll i detta projekt. Dock så kan det finnas vissa som har liknande bakgrund som kvinnorna i studien. På grund av att Coopers et al. (2008) studie mest fokuserar på kvinnor i en kriminell kontext kan det potentiellt påverka resultatet i studien gällande polisens roll och förhållandet mellan polisen och socialtjänsten. Dock så kan man se vissa likheter mellan denna studie och den tidigare nämnda studien om förhållandet mellan polisen och socialtjänsten.

2.4 Konsten att samverka - Från ideér till praktik

Nästa studie som har valts har utförts i en svensk kontext, där studiens övergripande syfte var att undersöka hur samverkan fungerar enligt anställda hos landsting och socialtjänst (Eliasson 2010: 122). Författaren har med hjälp av intervjuer och enkäter gjort fallstudier av fyra olika samverkansprojekt där huvudaktörerna var socialtjänst och landsting. Analysen har skett både på en organisatorisk nivå men också ur aktörernas perspektiv. I likhet med föreliggande uppsats använde sig Eliasson (2010: 28) av den nyinstitutionella organisationsteorin för att analysera dessa projekt, och författaren

betraktade därför organisationen utifrån det nätverk av organisationer som verkar i dess yrkesområde. Hon menar att en organisation inte är ett slutet system utan alltid står i relation till sin omgivning. Utifrån sin studie framhåller författaren att för att samverkan ska lyckas så är det av stor vikt att samverkansprocessen präglas av en hög grad av integration mellan organisationerna gällande resurser och målformuleringar. Studien pekar bland annat att en framgångsrik samverkan präglas av en integration mellan organisationerna. Resultatet visar också att en framgångsrik samverkan oftast har en välformulerad arbetsfördelning där det finns tydliga gränser för parternas ansvarsområden. Om detta inte finns ökar risken för gränsdragningsproblematik. Detta har även tagits upp i en ovan nämnd studie (se avsnitt 2.2). Detta problem blir ofta tydligt på ledningsnivå där budget och ekonomi har hög relevans (Eliasson 2010: 93-103). Problemen tenderar dock att minska om det finns ett tillräckligt stort förtroende mellan parterna. Då kan de besluta att sträva efter ett gemensamt ansvar i sin samverkan. Förtroende är något som Eliasson återkommer till som ett viktigt element i en fungerande samverkan. Det behöver inte nödvändigtvis innebära att personerna i projekten utvecklar starka nära relationer, utan att de känner ett förtroende till varandras strävan mot det gemensamma målet. Eliasson (2010: 97) menar också att om samverkan ska fungera långsiktigt så måste processen vara förankrad i hela organisationen. Vikten av detta har även tagits upp i en ovan nämnd studie (se avsnitt 2.2). Det aktuella samverkansprojektet måste också betraktas som just långsiktigt och inte som ett tidsbegränsat projekt.

Studien visar att det finns många hinder som potentiellt kan leda till att samverkansprojekt misslyckas. Som ett exempel på detta pekar författaren på en fallstudie där samverkan fallerade delvis på grund av att aktörerna inte hade förståelse för varandras ansvar eller inte vill överskrida den egna ansvarsfördelningen (Eliasson 2010: 74-75). Enligt författaren finns den en rad andra problem som är vanliga hinder för en framgångsrik samverkan. Dessa inkluderar exempelvis vagt formulerade mål, olika kunskapstraditioner och professionella mål, olika ekonomiska intressen, skilda organisatoriska strukturer, asymmetrisk relation mellan parterna, skild etisk praxis, dålig samordning, hög personalomsättning och en stor arbetsbelastning (Eliasson 2010: 23).

3. Teoretiska perspektiv

3.1 Nyinstitutionell organisationsteori

Denna teori kommer ursprungligen från USA, där den 1991 utvecklades av organisationsteoretikerna DiMaggio och Powell (1991: 13). Nyinstitutionell organisationsteori skiljer sig från tidigare organisationsteorier där organisationen betraktas som ett slutet ekosystem. Ett ekosystem där medlemmarna agerar strategiskt, rationellt och målinriktat, oberoende av den omvärld organisationen existerar i (Grape, Blom & Johansson 2006: 17-20). Den nyinstitutionella teorin menar istället att alla organisationer påverkas av relationen till sin omgivning. Denna påverkan leder till att organisationens agerande inte endast begränsas av tekniska faktorer som ekonomi och juridik, utan deras handlingsfrihet begränsas också av institutionella faktorer. Teorins huvudsakliga fokus ligger på att undersöka detta ömsesidiga kulturella och sociala beroende och problematisera idén om att omgivningen skapar förutsättningar för effektiva, rationella och målinriktade organisationer. Nyinstitutionell organisationsteori behandlar även samverkan på flera plan. Samverkan kan enligt författarna definieras som en delegering av operativt ansvar, från den centrala reguljära verksamheten till mindre enheter. Dessa ska agera mer flexibelt och målinriktat och ofta under en tidsbegränsad period. Den ekonomiska styrningen förblir dock centraliserad (Grape et al. 2006: 48). För att en samverkan ska vara effektiv menar Grape et al. att det måste ske en integration mellan de olika organisationerna. Denna integration bygger på att organisationer förenas i en gemensam lägesbild, samordnar resurser och strävar mot samma mål. Teorin använder sig av flera centrala begrepp som förklaras nedan.

3.1.1 Integration - en sammansmältning mellan de samverkande aktörerna

Grape et al. (2006: 50-51) menar att en lyckad integrationsprocess mellan organisationer krävs för att det ska ske en framgångsrik samverkan. Med integration menar författaren att det sker någon grad av sammansmältning mellan de samverkande aktörerna. Framgångsfaktorer som har kunnat identifieras är till exempel om parterna har ett gemensamt mål, delat syfte, delade lokaler eller har en samordnad administration. Integrationen kan ske på två olika dimensioner, horisontell eller vertikal. En horisontell integration handlar om relationen mellan olika aktörer på liknande nivå i den organisatoriska hierarkin. Den vertikala integrationen syftar till relationerna i hierarkin inom den egna organisationen.

3.1.2 Organisatoriska fält och institutionella logiker

Detta begrepp syftar till ett avgränsat område där flera organisationer kan verka med liknande verksamhet. Inom ett organisatoriskt fält finns det en kontaktyta mellan olika institutionella logiker (Grape et al. 2006: 51). Dessa kan definieras som olika kulturella, materiella och symboliska perspektiv som avgör principerna för handlingar och organisering. Detta blir ramar som leder till en standard för vad en speciell organisation bör göra, men också vad som kan och inte kan ifrågasättas av andra inom ett visst område. Dessa regler utvecklas över tid, och skiljer sig mellan samhällen och organisatoriska fält.

3.1.3 Domänkonsensus och domänkonflikter

Dessa begrepp bygger på idén om att det finns en ”verksamhetsdomän” där arbetsuppgifter utförs av olika organisationer (Grape et al. 2006: 55). Som ett exempel pekar författaren på verksamhetsdomänen “bedöma arbetsförmåga”. I denna domän är försäkringskassa, arbetsförmedling och hälso- och sjukvård alla aktiva aktörer. Inom en verksamhetsdomän kan organisationerna ha skilda domänanspråk. Detta är ett påstående om att deras organisation är lämpliga att utföra den uppgift som de gör anspråk på. Arbetsförmedlingen gör exempelvis anspråk på att vara den organisation som kan hjälpa individer att hitta arbete. Vilka anspråk en organisation gör är knutet till hur organisationen upplever syftet med dess existens snarare än området där den verkar. I exemplet ovan kan det sägas att alla dessa organisationer verkar i samma verksamhetsdomän men att de har olika domänanspråk. Försäkringskassan bedömer arbetsförmåga utifrån individens potential, Arbetsförmedlingen tar hänsyn till arbetsmarknaden, och hälso- och sjukvård gör domänanspråk genom att bedöma individens funktion utifrån en medicinsk logik. Om de olika organisationerna inte kan enas om vem som är korrekt i sitt domänanspråk så uppstår det som kallas för en domänkonflikt. Om försäkringskassan till exempel skulle börja ställa diagnoser och använda medicinsk logik för bedömandet av individen, eller om hälso- och sjukvården skulle börja leta efter arbeten som passar patienten, skulle detta skapa vad som kallas för domänkonflikt. När de olika parterna dock kan komma överens om vem som har korrekt domänanspråk så uppstår vad som kallas för domänkonsensus. Detta innebär att parterna erkänner varandra som den korrekta aktören att utföra sina uppgifter (ibid.). Grape et al. (2006: 62) påvisar att i en samverkan präglad av domänkonsensus blir det tydligt vem som ska göra vad och hur de ska göra det. Den samverkande parten

ifrågasätter då inte den andra partens metod i utförandet av dennes uppgifter, då organisationens kunskap om sitt område anses vara berättigad.

3.2 Strukturfunktionalistisk rollteori

Rollteori handlar om människors samspel med andra och hur deras tolkningar och förväntningar förorsakar dem att reagera på ett utmärkande sätt (Payne 2008: 246). Inom denna teori finns två former, där denna uppsats kommer utgå den strukturfunktionalistiska rollteorin. Denna gren av rollteorin tar även de sociala strukturerna i beaktning. I olika sociala strukturer finns det roller som utgörs av olika förväntningar eller beteenden som kan relateras till de olika positionerna inom den specifika strukturen (Payne 2008: 247). Hur vi sedan tolkar dessa roller påverkar hur väl olika individer kan hantera förändringar.

Inom denna teori så finns det flera begrepp som syftar till att förklara olika typer av rollbeteenden och upplevelser av roller. Några av de mest centrala är *rollkonflikt*, *rollkomplementaritet*, *rollosäkerhet* och *intra-rollkonflikt*. Rollkonflikt uppstår då individen har svårt att förena två roller av sin egen rolluppsättning (Payne 2008: 248). Det kan till exempel handla om en kvinna som gör ett yrkesval som inte överensstämmer med kvinnorollen (jmf Payne 2008: 248). När omgivningens uppfattningar och förväntningar stämmer överens med uppfattningen av den egna rollen och beteendet kallas det istället för rollkomplementaritet (Payne 2008: 248). Intra-rollkonflikt är när individer har olika uppfattningar om samma roll. Vidare innebär rollosäkerhet att det finns en osäkerhet i den rollen en har blivit tilldelad (ibid.).

4. Metod

4.1 Tillvägagångssätt

De intervjuer som används i föreliggande studie gjordes i samband vid utförandet av en utvärderingsrapport om samverkansprojektet som presenteras i inledningen av denna studie. Pilotprojektet pågick under ett års tid, där Högskolan i Gävle fick i uppgift av Polismyndigheten att utvärdera detta. Sex av intervjuerna som ligger till grund för empirin gjordes i ett tidigare skede av projektet av en annan intervjuare, som vidarebefordrade materialet till oss. Nio intervjuer utfördes av oss i slutskedet av pilotprojektet.

Vi inledde med att läsa in oss på allt tillgängligt material från projektet. Detta material utgjordes av anteckningar, mötesprotokoll och annan dokumentation. Vi läste även in oss på polisens och socialtjänstens arbete mot brott i nära relationer. Även forskning och rapporter om liknande samverkansprojekt gick igenom. Detta följdes av möten med två personer som haft en mer ledande roll. En av dessa var vår kontaktperson. Genom denna person fick vi tillgång till personer i olika befattningar inom projektet. Dessa personer kontaktades sedan via mail eller telefon om det inte fanns en mailadress tillgänglig. I mailet informerades vi om syftet med intervjun. Intervjupersonerna fick bestämma tid och plats, och de fick även välja att göra en telefonintervju om detta passade bättre. Vi valde att utföra semistrukturerade intervjuer vilket medför en större kontroll över vilka ämnen som behandlas, men intervjupersonen har fortfarande möjligheten till utvecklande svar (Bryman 2018: 563). Inför intervjuerna utformades en intervjuguide (Bilaga 1), som utvecklades efter relevanta teman. Vi ansträngde oss för att skapa en struktur och ha så få ledande eller stängda frågor som möjligt (jmf Bryman 2018: 565-566). Hälften av intervjuerna utfördes på plats och resten via telefon. Intervjuerna varierade i längd mellan tjugofem minuter till över en timme. Dessa spelades in med hjälp av inspelningsappar på telefonen. Det insamlade materialet transkriberades ordagrant och i sin helhet, vilket underlättar en noggrann analys (Bryman 2018: 577). Transkriberingen skedde så snart som möjligt efter intervjuerna.

När vi nu skulle använda materialet med ett nytt syfte så formulerades ett nytt mail. Där informerar vi om syftet med studien och bad de kontakta oss om de misstycer till att vi använder materialet igen (Bilaga 2). Ingen tog tillbaka sitt samtycke i det här fallet.

4.2 Urval och avgränsningar

Vi har använt oss av ett målstyrt urval där målet har varit att identifiera personer som är relevanta för studiens intresseområde. I denna studie innebar detta personer som arbetat i olika befattningar inom samverkansprojektet. Totalt har 15 personer med olika befattningar intervjuats inom projektet. Av dessa är nio poliser och fem är handläggare hos Socialtjänsten. Dessa intervjuer gjordes dels innan uppstarten av projektet och efter det avslutats. I det tidigare skedet blev totalt sex intervjuade, tre poliser i yttre tjänst, en civil utredare och två handläggare hos socialtjänsten. I slutet av projektet utfördes nio intervjuer utförda av författarna. Av dessa är en polis i yttre tjänst, en civil utredare, en kommissarie, en kommunpolis och sex handläggare från Socialtjänsten. Tre av dessa har alltså intervjuats både i början och i slutet. Dessa intervjupersoner var en polis i yttre tjänst, en civil utredare och en handläggare hos Socialtjänsten. På grund av utformningen av de olika myndigheternas deltagande i projekten var vi tvungna att använda två olika typer av urvalsmetoder. Socialtjänstens medverkan bestod av ett antal handläggare som var namngivna i dokumentationen runt projektet. Tillgången till dessa namn gjorde att vi valde att använda oss av ett tillgänglighetsurval där syftet är att kontakta alla relevanta individer som var tillgängliga (Bryman 2018: 243-244). Problemet med denna metod är att urvalet inte kan sägas vara representativt för populationen. Dock kan detta accepteras då syftet med undersökningen var att studera samverkan i just denna grupp och inte göra antaganden om populationen i sin helhet. För att få kontakt med handläggarna så formulerade vi ett mail med information och vårt syfte. Totalt kontaktade vi åtta stycken handläggare. Vi valde att göra tre försök, och fick vi ingen respons efter tre försök så valde vi att lämna dessa utanför urvalet. Detta gjorde att vi i slutändan fick till intervjuer med sex handläggare från socialtjänsten, två stycken fick vi ingen respons av.

När det kom till poliserna som medverkade i studien så fanns det inte samma typ av transparens för vilka individer som arbetat i projektet. Detta gjorde att urvalsmetoden som hade använts för tjänstemännen hos socialtjänsten inte var möjlig för denna grupp. Det ledde till beslutet att använda oss av två urvalsmetoder. Detta är vanligt förekommande i målstyrda urval (Bryman 2018: 509). Vår kontaktperson hos polisen var en kommissarie som varit djupt involverad med ett stort kontaktnät på flera nivåer inom myndigheten. Detta faktum ledde fram till beslutet att använda oss av ett snöbollsurval. Där denna person fick referera oss till personer som ansågs ha kännedom om det som var av intresse för oss (Bryman 2018: 504-505). Denna metod anses vara

motiverad att använda när det är svårt att identifiera lämpliga deltagare men som i det här fallet fanns tillgång till personer med efterfrågad kunskap. Det urval som uppstår utifrån denna metod kan enligt Bryman (2018: 245) inte ses som representativt för populationen men inom den kvalitativa forskningsstrategin finns inte samma fokus på generaliseringsbarhet och extern validitet som inom den kvantitativa metoden, vilket gör snöbollsurval till en legitim väg att gå. Totalt utfördes intervjuer med sex personer från polismyndigheten, förutom kommissarien som var vår kontakt in i nätverket gav hen oss kontakt med ytterligare fem individer med olika placeringar i projektet. Deras positioner har nämnts inledningsvis.

4.3 Datainsamling

Vi valde att använda oss av semistrukturerade intervjuer där samtalen utgick från en intervjuguide. Intervjun var semistrukturerad på så sätt att intervjuguiden var en bas, men där det fanns en möjlighet för samtal runt varje fråga, och intervjuaren hade möjlighet till följdfrågor (Bryman 2018: 561). Att använda en sådan modell är fördelaktigt i en studie där det är respondenternas egna upplevelser som är av intresse. Nackdelen är att validiteten och reliabiliteten inte är lika hög som vid en strukturerad intervju (Bryman 2018: 562). Vid denna typ av intervju så har respondenten möjlighet att styra riktningen i intervjun till viss del. Detta gör att det kan framkomma nya ämnen och insikter.

Inför utformandet av intervjuguiden så strävade vi efter att utforma frågor och teman som var relevanta för frågeställningarna. För att uppnå detta så läste vi in oss på ämnet och studerade all den dokumentation som fanns tillgänglig från det utförda projektet (Bryman 2018: 565-566). Vi ansträngde oss för att utforma frågorna på ett språk som var begripligt för respondenterna och försökte minimera användningen av allt för avancerat språk. På detta sätt minskade vi risken för missförstånd. Intervjuguiden innehöll fyra olika teman med totalt 41 frågor. Intervjun inleddes alltid med introduktionsfrågor om respondentens bakgrund såsom position inom organisationen, yrke, antal år inom yrket, med mera. Vissa av frågorna var stängda och specifika för just det utförda projektet men majoriteten var öppna där intervjupersonen hade möjlighet att utveckla sina svar. Teman som berördes var attityder till brott i nära relation, samverkan generellt och mer specifikt inom det utförda projektet. Intervjuerna utgick från samma intervjuguide oavsett om intervjupersonen arbetade för socialtjänsten eller

polismyndigheten. Att vi valde att använda samma intervjuguide var för att detta skulle underlätta sammanställningen och kodningen av materialet.

Som nämnts tidigare utfördes hälften av intervjuerna via telefon och resten gjordes på en plats vald av respondenten. Bryman (2018: 583) pekar på att skillnaden mellan telefonintervju och en intervju ansikte mot ansikte är marginell, men risken är att kroppsspråk och liknande icke-verbala kommunikation missas. Då det fanns stora geografiska avstånd, ansåg vi att telefonintervjuer var legitima alternativ. Alla intervjuer spelades in via en inspelningsapp på telefonen. Intervjuerna tog mellan tjugofem minuter till över en timme.

4.4 Transkribering

De sex intervjuerna som gjordes i början av pilotprojektet var inte transkriberade, så vi fick ljudfilerna skickade till oss. Då vi inledningsvis inte visste vad som kunde bli relevant valde vi att transkribera intervjuerna i sin helhet. Detta underlättar även en noggrannare analys av vad personer sagt (Bryman 2018: 577). Intervjuaren benämns som I och intervjupersonen som IP. I det fall det varit två intervjupersoner benämns de IP1 och IP2. Det totala transkriberade materialet uppnådde 120 sidor text i A4-format.

4.5 Metoddiskussion

Intervjuerna till denna uppsats utfördes med avsikt att användas i en utvärderande rapport. Vår roll som intervjuare blev då av en granskande natur, där vi som tredje part skulle undersöka ett projekt som aktörerna arbetat med under en längre tid.

Inledningsvis trodde vi att detta skulle föra med sig begränsningar i vad informanterna var villiga att berätta. Att det skulle kunna finnas en ambition att skönmåla eller på andra sätt undanhålla problem. Vi ansträngde oss i och med detta att förbereda våra intervjuer noggrant. Målet var att följa Kvaales (1996, refererad i Bryman 2018:567) lista för vad som utgör en bra intervjuare. Våra informanter var dock positiva till vår medverkan. Till skillnad från vår inledande tanke om att det skulle finnas skönmålade drag i deras berättelser, så var intervjuerna präglade av djup kritik. Det fanns en tendens att speciellt framhålla kritik som var kopplade till den samverkande parten och inte till den egna organisationen. Kritiken var för det mesta av en strukturell karaktär, där problemen ansågs bero på saker som: resurser, tid och rutiner. Det fanns dock kritik som berörde enskilda aktörers medverkan men inte den egna. I efterhand har vi som

intervjuare haft insikten att vi skulle varit beredda med en högre grad av kritiska frågor, då många svar hade en ansvarsförskjutande karaktär.

Inledningsvis var tanken att vi skulle utföra intervjuer med alla från socialtjänsten, alla medverkande poliser samt ett antal poliser i yttre tjänst. Detta skulle ge oss ett urval med mättnad av data och därmed underlag att uttala oss om projektet (Bryman 2018: 508). De medverkande från socialtjänsten gick enkelt att identifiera. De flesta svarade efter ett par försök och ställde upp på intervju. Vi upptäckte dock rätt snabbt att polisen är en betydligt svårare organisation att ta sig fram i. Till skillnad från socialtjänsten som arbetar kommunalt och oftast har sina kontaktuppgifter på kommunens hemsidor, så existerar sådant inte för poliser i yttre tjänst. De poliser som haft en mer drivande roll i projektet hade tillgängliga kontaktuppgifter och ställde genast upp. Vi valde att använda dessa poliser för att få kontakt med poliser i yttre tjänst. Trots kontakter inom myndigheten visade sig detta svårt. En anledning var att det inte fanns någon dokumentation över vilka poliser som haft ärenden relaterade till pilotverksamheten. Dock känns valet att här använda sig av ett snöbollsurval lyckat då vi genom denna strategi fick tillgång till ett antal poliser i yttre tjänst. Dessa polisers involvering och kunskap om projektet visade sig ändå begränsad.

Då vårt urval var relativt stort så valde vi att dela upp intervjuerna mellan oss för att spara tid. En konsekvens av detta var att vi endast använde en mikrofon för inspelning. Detta blev problematiskt vid ett par passager när ljudet på inspelningen var ohörbart. Problemet var litet men i efterhand anser vi att det bör användas dubbel inspelningsutrustning för att garantera ljudets kvalitet.

Transkriberingen av intervjuerna gjordes ordagrant vilket gav oss ett material på 120 A4 sidor text, vilket vi insåg var ett stort material att hantera på denna begränsade tid. Förutom att det tog lång tid att transkribera vilket var ett tidigare problem, så tog även genomgång och analys av empirin en betydande tid. Det går att argumentera för att istället låta syftet med studien styra transkriberingen, där innehållet tar fokus istället för en ordagrann transkribering (Kvale & Brinkmann 2014: 222, 227).

4.6 Analysmetod

Som analysmetod använder vi en kvalitativ innehållsanalys. Denna metod syftar till att beskriva betydelsen av ett kvalitativt material på ett systematiskt vis (Schreier 2012: 1). En stor fördel med denna metod är att den har ett reducerande element, vilket är positivt när det kommer till att behandla stora informationsmaterial (Schreier 2012: 4), som i

detta fall består av 120 sidor transkriberad text. Det systematiska i metoden uppnås genom att det skapas en kodningsram, som består av olika kategorier som är relevanta för analysen. Dessa kategorier fylls sedan upp av text som passar i varje kategori. På detta vis blir texten också reducerad till det som är som mest relevant, medan det som inte passar in skalas bort.

Ryggraden i utförandet av en kvalitativ innehållsanalys är kodningsramen. Konstruerandet av en kodningsram går att sammanfatta i fyra steg: att välja ut, strukturera, definiera och utvärdera (Schreier 2012: 80-82). Inledningsvis ska det tas beslut om materialet ska brytas ner efter ämne eller källa. Då det insamlade materialet behandlar samma ämne och intervjuernas frågor till de olika respondenterna är näst intill identiska, blev det fördelaktigt att bryta ner vårt material efter ämne. Nästa steg är att avgöra vilken del av materialet som har relevans för frågeställningarna och på så sätt kunna reducera bort onödigt material. Här tog vi beslutet att använda allt material inledningsvis och låta kodningen avgöra vilket material som är överflödigt. På detta sätt minimerade vi risken att viktig information sorterades bort innan analysen var gjord. När dessa beaktanden gjorts, strukturerades och definierades kategorierna. Detta kan göras på två olika vis; konceptdrivet eller datadrivet. Huvudrubrikerna i kodningsramen har i huvudsak konstruerats genom en teoridriven strategi där begrepp från de teorier som används i uppsatsen är centrala (Schreier 2012: 85). Subkategorierna innehåller också en teoridriven strategi där relevanta teoretiska begrepp blandas med teman från intervjuguiden. Efter utformandet av rubrikerna ska dessa definieras för att underlätta kodningen (Schreier 2012: 95). Då rubrikerna i huvuddelen består av en teoridriven strategi så definierades dessa utifrån beskrivningen av de teoretiska begreppen. Rubrikerna som är hämtade ur intervjuguiden definierades utifrån en gemensam diskussion om rimlighet och tidigare forskning.

4.7 Validitet

När det gäller validitet i en mer tolkande studie, som detta kan anses vara, kan det förekomma vissa svårigheter, eftersom tolkningar sällan är helt valida (Thomsson 2010: 31). Thomsson påpekar dock att om de är noggrant utförda så kan det ändå argumenteras för att man har studerat det som har avsetts studera. Det kan dock även diskuteras om begreppet validitet bör undvikas i en tolkande studie, eftersom begreppet härstammar från en mer positivistisk kunskapsteoretisk tradition (ibid.). Det finns dock en möjlighet att göra en mer socialkonstruktivistisk tolkning på begreppet som

Cherryholmes (1988, refererad i Thomsson 2010: 32) argumenterar för, där det gäller att argumentera för sin egna trovärdighet och övertyga läsaren med alternativa kunskapantaganden. Det är framförallt denna linje vi kommer följa i denna studie. Det ska dock poängteras att det inom den kvalitativa innehållsanalysen finns en strävan mot att vara mer objektiv än inom det kvalitativa fältet generellt, som påvisas i detta citat: “Both objectivity and reliability play a larger role in QCA than they do in qualitative research in general” (Schreier 2012: 34). Författaren menar detta för att syftet med kodningsramen är att resultatet ska vara konsekvent över tid, oberoende av vem som använder sig utav den. För att uppnå detta måste metoden få en hög grad av systematik. Detta görs genom att kategorierna i kodramen är tydliga och att subkategorierna inte överlappar varandra. För att identifiera brister i kodningsramen och därmed kunna öka graden av validitet utförde vi kodningen två gånger, var för sig. På detta vis upptäckts eventuella avvikelser och felaktigheter i metoden och kan då korrigeras.

4.8 Reliabilitet

När det gäller reliabilitet i vår analys kommer det framförallt handla om kvaliteten på den kodningsram som kommer att användas. Schreier (2012: 168-169) menar att detta kan ge information gällande godtagbarheten av analysen. För att få en högre grad av reliabilitet är det viktigt att formulera tydligt definierade kategorier i kodningsramen. Detta gör att analysen får en högre grad av kontinuitet, då risken minskar att textenheter skulle skifta kategori vid upprepade analyser. Författaren menar att kategorierna som upprättas får ses som subjektiva ställningstaganden. Om fler personer instämmer med den analys som utförts är detta ett sätt att visa på viss reliabilitet eller åtminstone ett sätt att minska intersubjektivitet. För att uppnå en högre grad av reliabilitet har det därför lagts en stort fokus på att utforma kategorier i kodningsramen som är väl beskrivna för att underlätta förståelsen vid kodningen. För att testa reliabiliteten i kodningsramen har det utförts två separata kodningar. Båda kodningarna gav snarlika resultat vilket talar för att definieringen av de olika kategorierna var tydliga.

4.9 Etiska ställningstagande

Respondenterna har sedan tidigare lämnat samtycke till att intervjumaterialet används till en utvärderingsrapport av pilotprojektet som den nya samverkan bygger på. Detta är dock ett nytt användningsområde så därför valde vi att kontakta dessa personer igen. Denna gång formulerades ett mail där deras samtycke förväntas och där de aktivt måste

svara nej för att deras samtycke ska tas tillbaka inom ett visst datum. Detta tillvägagångssätt underlättade för oss då det kan bli mycket tidskrävande att aktivt få bekräftelse från varje individ. Det finns dock nackdelar med detta, eftersom personer kan vara sjukskrivna eller frånvarande på grund av andra anledningar. Det kan leda till att personerna inte har en chans att se mailet, och har därför inte möjligheten att ta tillbaka sitt samtycke. Vid skickandet av mailet gav det oss även möjligheten att i samma mail informera om den uppsats vi hade påbörjat; i vilken form deras uppgifter kommer att användas, och att de alltid har rätt att ta tillbaka sitt samtycke. På detta sätt uppfyller vi samtyckes- och informationskravet (Vetenskapsrådet 2007: 7-13). Detta samtyckes- och informationsmail skickades som en hemlig kopia till samtliga respondenter för att garantera deras anonymitet i enlighet med konfidentialitetskravet. Anonymiteten är något vi tagit i extra beaktning då det är små orter och kan vara lätt att identifiera en person utifrån enkla beskrivningar. Därför omnämns inget som kan härleda till att personen identifieras, såsom namn, ålder, arbetsort eller liknande.

5. Resultat

I det här avsnittet kommer det empiriska materialet att presenteras i tre huvudteman som bygger på uppsatsens frågeställningar. Huvudteman utgörs av *Uppfattningar om samverkan mot brott i nära relationer*, *Polisen och socialtjänstens roller* och *Att bygga en fungerande samverkan*. Dessa teman har sedan delats upp i underkategorier som identifierats i arbetet med materialet. Namn och platser hålls anonyma genom att skriva XX. När det gäller citat betecknas avbrott i intervjupersonens tal med -. Då vi har använt oss av ”...” i citat betyder det att talaren har pausat i meningen. Att ett citat inleds med “...” innebär att vissa ord i början av meningen har uteslutits.

5.1 Uppfattningar om samverkan mot brott i nära relationer

Att undersöka hur informanterna uppfattar samverkan inom området brott i nära relationer har varit ett huvudtema i det insamlade materialet. Här undersöks dels hur de ställer sig till idén om samverkan mot brott i nära relationer, och dels hur de upplever det i praktiken. Huvudtemat bryts sedan ner i tre underteman.

5.1.1 Idén om samverkan

Majoriteten av respondenterna målar upp en positiv bild av att tillsammans med andra myndigheter ta ett gemensamt grepp mot brott i nära relationer. En respondent från polisen säger att hen “...tycker att det är bra att man gör ett sånt här pilotprojekt då. Just det här med våld i nära relation... tycker jag att det är- det måste prioriteras, och... jättebra att man faktiskt provar olika saker.” I citatet går det att urskilja en vanlig uppfattning bland respondenterna, där många anser att brott i nära relationer är ett område som måste prioriteras. Personen menar också att nya arbetsmetoder är välkommet och att det finns en vilja att förändras för att komma åt dessa problem. Hos respondenter från båda medverkande organisationerna går det att urskilja ett stort engagemang för området brott i nära relationer. Många av de vi intervjuar har detta som en hjärtefråga. Det finns en återkommande uppfattning där respondenterna ser samverkan i denna fråga som en positiv utveckling. Hos polisen uppfattas det som ett intressant steg. En respondent menar att hen “...har ju alltid brunnit för de här frågorna, så jag tycker den... jag var väldigt positiv. Jag tyckte den var liksom jätte...spännande att få göra det här”. Personen uppfattar ett samarbete mellan organisationerna som spännande, där det egna engagemanget är tydligt.

Varför anses det då vara positivt att dessa myndigheter ska arbeta tillsammans? Det finns några argument som återkommer i datamaterialet. En förbättrad helhetsbild är en sådan uppfattning. En person från socialtjänsten menar att detta är en fördel eftersom “man har olika infallsvinklar hur man tittar på saker och ting, och tillsammans kan man bygga något bra, så att det blir en helhetssyn på den som man ska hjälpa”. Citatet illustrerar en idé om att genom en kombination av polisens och socialtjänstens perspektiv går det att få en bättre bild av problemet. Denna idé får stöd från båda organisationerna.

Det andra återkommande argumentet i datamaterialet är att samverkan mot brott i nära relation ger större möjligheter att bemöta problematiken. Respondenterna har en uppfattning att det inte endast blir en mångfald av perspektiv, utan i och med att myndigheterna “jobbar utifrån olika lagar och regler”, så blir det en mångfald av verktyg. Detta ger dem en möjlighet att ta ett helhetsgrepp mot relationsbrott. Som ett exempel på detta förklarar en handläggare att socialtjänsten även har ett uppsökande ansvar som är svårt att kombinera med deras vanliga arbetsuppgifter. Personerna menar att polisen har större möjlighet att upptäcka denna brottslighet och därmed kan komplettera deras brister i den uppsökande verksamheten. Respondenten säger:

Jag är en del av socialtjänsten, och socialtjänsten har ett ansvar att... att söka upp, och det är inte så enkelt att söka upp det här... det här problemet, så att det är ju bra att få kännedom och- . Det- det- det är polisen som, som får upptäcka den lite grann då.

Det finns en tydlig idé hos informanterna att denna mångfald av befogenheter kommer till gagn för individen. Ytterligare ett argument för denna mångfald är att det ger myndigheterna möjlighet att behandla individens problem på flera olika plan samtidigt. En informant som är anställd hos polisen menar att “...det som är- den stora vinsten är väl att... personer som är drabbade då, eller ja, involverade i såna här saker på olika sätt då, kan få hjälp från olika ställen.”.

Ett sista återkommande argument som lyfts, berör tiden som krävs för att behandla varje ärende. Här menar informanter från båda myndigheterna att samverkan skulle leda till en effektivisering av varje ärende, för att förkorta handläggningstiden. Att “förkorta tiden från en anmälan till stöd” i ärenden som berör brott i nära relationer, ses som något av stor vikt.

5.1.2 Problematik i det praktiska utförandet

Respondenterna från båda myndigheterna vittnar om en viss förvirring och otydlighet inom ramen för projektet. En respondent från polisen beskriver en situation där hen menar att missuppfattningar ledde till en ökad arbetsbörda för den egna myndigheten. Personen säger att "...från början sa vi att socialtjänsten som skulle hålla i dokumentationen, för det är ändå de... vi har ju utredningen och de har den mer stödjande delen. Men där hade man misstolkat.". Respondenter från polisen pekar återkommande på att de upplevde en stor arbetsbörda och menar att det faktum att de även fick ta det större administrativa ansvaret påverkade deras utredningsresurser. "Det är ju inte alls bra, med tanke på att de ska göra utredningar också" menar en av dessa respondenter. Uppfattningarna om bristande resurser var särskilt talande för informanter knutna till polismyndigheten, medan handläggare från socialtjänsten ansåg sig ha goda resurser för att hantera detta område.

Det framkommer i intervjuerna att det på flera plan funnits svårigheter i relationen mellan myndigheterna inom ramen för detta samverkansprojekt. Från båda organisationerna finns det vittnesmål om irritation och frustration gentemot den samverkande parten. Vid frågan på hur samarbetet har fungerat i styrgruppen menar en polis att "när vi har haft styrgruppsmöte till exempel, vi har inte haft- kommunerna har inte visat något intresse". Respondenten upplever det som att vissa aktörer inte har det engagemang som övriga inblandade. En upplevelse av ett ojämlikt engagemang är dock inte endast unikt för de inblandade poliserna utan är också en uppfattning som handläggare från socialtjänsten kan vittna om. Personen påpekar att "...den här dagen som det skulle vara workshop här. Det kom inte en enda polis från XX-stad. De kunde ju ha varit här och lyssnat iallafall.". Den andre partens upplevda engagemang är ett återkommande tema i relationen mellan de två organisationerna.

När intervjuerna berör samverkansprojektets syfte och mål så upplevde en stor del av respondenterna dessa som otydliga. En respondent från socialtjänsten menar att de inledningsvis uppfattade dessa som "glasklara", men när de började fråga sin chef så upplevde de en allt större otydlighet. Liknande åsikter går att se hos respondenterna från polismyndigheten. Det som förenar dessa åsikter är att alla menar att målet och syftet blev allt mer otydligt över tid. En polis menar att "vi tappade målfokus". En upplevelse av vaga målsättningar fanns också i de arbetsgrupper som stod för det operativa arbetet. En respondent från polisen menar att "vi såg flera upplevda tillfällen i arbetsgruppen att

alla... var ju inte helt med det klara på vilka målbilder vi hade och varför var vi där ungefär.”

Respondenterna upplevde också att det blev stora administrativa oklarheter. Ett exempel är att respondenterna upplevde att det inte fanns någon som var ytterst ansvarig. En respondent från polisen säger att “ingen vill ta ansvar. Det va- jag fick lägga ganska mycket tid på det.”. Denna uppfattning är inte på något sätt unik. Både inom polisen och socialtjänsten beskrev respondenterna chefer som inte tog det ansvar som krävs för att driva ett gemensamt samverkansprojekt. En polis menar att “gruppen där uppe har ju bytt chef lika ofta som jag har bytt byxor”, vilket också tyder på att det fanns en hög personalomsättning på chefsnivå, vilket upplevdes skapa svårigheter. Det upplevdes generellt bland respondenterna som att bristen på ansvariga ledde till dålig informationsspridning och dålig kommunikation.

Ett annat problem som potentiellt kan påverka samverkan gällande våld i nära relationer, är att det inom polisen har en “ganska låg” status. Polisen som säger detta påpekar även att:

...när man får dom här larmen... och det kan man se om man titta tillbaka, väldigt långt tillbaka, så kunde man ju åka hem till en familj som bråkade, och så medlade man. Då ringde man till nån och sa “nu har vi medlat i den familjen”. Vadå medlat? Man skriver inte ens en anmälan på det här. Så att det har nog generellt sett haft lite låg status, och det kan man ju titta också på... våld i nära relation tillhör grova brott, för att det är ett grovt brott, om man tittar inom sin egen sfär. Och grova brott där, om man tittar på grova brott, mord och misshandel, där har du liksom typ... 95% män och 5% kvinnor, men om du tittar på våld i nära relation så är det 95 % kvinnor som jobbar och 5% män som jobbar. Så att då kanske- jag skulle säga att det har en låg status.

5.1.3 Utvecklandet av relationer

Bilden som målas upp i tidigare teman är till största del negativ. Hos de informanter som intervjuats är denna negativa bild också genomgående. Det finns dock aspekter i denna samverkan som de anser vara positiva. En återkommande uppfattning är att samverkan leder till utvecklandet av goda relationer mellan personer. Detta kan anses motsägelsefullt då det i det föregående temat talas om bristande förtroende. Dock verkar ett bristande förtroende mot en samverkande organisation inte vara likställt eller stå i vägen för relationer mellan individer. Samma respondent som beskrev en misstänksamhet mot polismyndighetens inblandning säger också att “arbetsgruppen det

har ju varit trevligt och så där, och stämning”, när denna beskriver det praktiska arbetet i en av arbetsgrupperna. En annan informant från socialtjänsten säger:

Ja, och samverkan, det har varit bra att få kontakter med poliser i XX, att få den- att kunna diskutera de här ärenden, för ibland blir det lite mer i allmänna ordalag man har fått prata i de fall utanför piloten, men när man ändå har en relation där man kan- jag har någonstans jag kan lyfta luren och ringa och ställa frågor om det här. Så det har varit positivt på det sättet också, och åt båda håll.

Citatet beskriver en situation där utvecklandet av en bra relation till en individ hos den samverkande organisationen leder till nya möjligheter. Den nyetablerade relationen gör det möjligt att även prata om ärenden som inte berörs av samverkansprojektet, där sekretess gäller, men respondenten kan få ett polisiärt perspektiv genom att formulera ärendet mer allmänt. Personen menar också att relationen gör det möjligt för en tvåvägskommunikation, vilket innebär att även polisen kan få socialtjänstens perspektiv i olika frågor. En respondent från polisen säger också “att man har skapat... en väg in”, vilket hen ser som något positivt.

Den personliga relationen mellan dessa individer leder till en förenklad kunskapsinhämtning och gör det lättare att hitta rätt kontakter i den andres organisation. Att skapa bra relationer mellan individer för med sig flera andra goda konsekvenser, enligt respondenterna. Goda relationer bygger “en större förståelse för varandras professioner”. Enligt en respondent hos polisen leder en ökad förståelse till insikter i “hur de jobbar” och “vad de kan erbjuda”. De goda relationerna mellan individerna ger enligt denna respondent alltså en ökad förståelse för den andra partens tillvägagångssätt i arbetet mot brott i nära relationer. Det ger också en förbättrad kunskap om vilka verktyg den andra myndigheten har möjlighet att tillämpa.

5.2 Polisens och socialtjänstens roller

Det andra temat som har formulerats utifrån datamaterialet handlar om hur polisens och socialtjänstens olika roller tar sig uttryck, och hur dessa samspelar med varandra. Det handlar även om dessa roller kan ta sig uttryck inom den egna organisationen.

5.2.1 Uppfattningar om de egna rollerna inom socialtjänsten och polisen

Till att börja med så kan man se hur socialtjänsten och polisen pratar generellt om sina egna och varandras roller. Då socialtjänsten diskuterar sin roll handlar det mycket om att inneha den rollen som ger stöd och hjälp till både våldsutsatta och våldsutövare. Det kan exempelvis handla om att skapa förutsättningar för att komma ur våldet. En person inom socialtjänsten menar till exempel att ”det är vi som nånstans ska tillhandahålla de insatser som, de som är med i piloten är i behov av. Så är det ju. Så jag tycker det har varit en viktig roll.”. En annan person menar att ett av socialtjänstens ansvar är att ”söka upp”, men att det finns svårigheter med det vid brott i nära relationer, då problematiken är kopplad till ett stort mörkertal. Fördelen att här samverka med polisen är att socialtjänsten får ta del av deras förmåga att upptäcka denna brottslighet, vilket ökar räckvidden för socialtjänstens uppsökande verksamhet. Tidigare har polisen endast informerat socialtjänsten vid de fall där barn har varit inblandade. Det har då skett genom en orosanmälan enligt 14 kap. 1 c § SoL.

När polisen diskuterar den egna rollen så var det framförallt den utredande aspekten som återkom i intervjuerna. Många påpekar dock också att polisen har många ansvarsområden. En person menar att en viktig roll för polisen är motivering:

Om jag ska ta med mig, till exempel en person, som jag har gripit efter dom har begått ett brott, om jag pratar generellt, så handlar ju det mycket om att lirka och prata och... så vidare, där- så att det handlar egentligen om mitt... hur jag pratar och hur jag uppträder egentligen.

5.2.2 En förvirrad roll hos polisen

För att gå vidare till hur samverkansprojektet påverkade de olika rollerna, så var det tydligt att det fanns en viss förvirring kring polisens roll. Polisens primära syfte i projektet var att vid upptäckt av brott i nära relationer, tillfråga de inblandade om ett samtycke till att låta polisen dela deras personuppgifter med socialtjänsten, så att socialtjänsten kunde initiera en kontakt och försöka hitta en lösning för varje individ. I intervjuerna kunde man se tendenser av att den roll som tilldelats polisen i samverkansprojektet inte var något de ansåg stämde överens med deras uppfattning av polisrollen. Vid utformandet av pilotprojektet hade man en idé om att polisen skulle hålla i något slags motiveringssamtal vid ingripande mot brott i nära relationer, för att övertyga den våldsutsatta och våldsutövaren att ge samtycke till att delta i projektet. Här säger en polis att hen snarare ser det som något socialtjänsten gör. Vidare menar hen att

det finns en svårighet att hålla motiveringssamtal eftersom det finns en bristande kunskap i hur socialtjänsten arbetar:

...det jag upplever kanske också en största rädsla där kan ju va det här med... med barn, hur det ska ske och med socialtjänsten och... sådana saker. Och där är ju jättesvårt för mig och säga nånting. Sen att visst, att man kan ha och prata om det polisiära...

Dessa tankegångar går även att urskilja hos en annan polis. Personen menar att det kan finnas en ovana hos polisen att ställa sådana frågor. Vidare menar hen att:

... jag tror också att det handlar om en liten olustkänsla att ställa den här frågan. Här kommer jag i min uniform och så frågar jag dig, Isabelle, såhär "skulle inte du behöva hjälp för att du slår din partner" liksom. Det- måste man nog vara ganska tuff för att ställa den frågan.

Att ställa frågan om hjälp menar hen även krockar med polisens mål, som är att utreda brott. "Att också fråga "ska vi hjälpa dig?". Förstår du? Det är en kulturell krock i polishjäran, kan man säga.". En annan polis diskuterar i frågan om hen anser att det finns tillräckliga resurser för att arbeta med våld i nära relationer, att det finns en önskan att få mer hjälp från andra instanser. Detta på grund av att hen menar att polisen inte har en grundläggande utbildning hur man ska fånga upp brottsoffret på bästa sätt. Hen fortsätter att påpeka att om det finns en förväntan på att på ett bättre sätt hantera brottsoffer, så önskade hen även en utbildning i detta.

Vissa tecken på denna förvirring hos polisen kunde man även identifiera i intervjuerna med socialtjänsten. I vissa fall kunde kontakten från socialtjänsten även leda till en rädsla hos den våldsutsatta, eftersom det finns en risk att personen som låg bakom våldet kan vara i närheten då socialtjänsten ringer. Detta utgjorde ett problem för socialtjänsten, då det var svårt att veta i vilket skede de kunde ringa. Ett samtal vid fel tidpunkt kan potentiellt leda till att personen hamnar i en riskfylld situation. Vid vissa tillfällen då socialtjänsten tog kontakt med individer som hade samtyckt till medverkan i projektet, visade det sig att de inte hade någon kunskap om vad de hade samtyckt till. Detta kan vara ytterligare indikatorer på en osäkerhet i den roll polisen blev tilldelad, eftersom det fanns denna stora förvirring hos både socialtjänsten och de som hade samtyckt. Att våld i nära relation är ett problem som är väldigt känsligt fortsätter de även att diskutera kring. Personerna hos socialtjänsten menar att de inte söker upp

folk som har blivit utsatta, utan det är oftast de utsatta själva som kontaktar socialtjänsten. Två personer hos socialtjänsten säger såhär:

Ja, är det så att vi får in en anmälan av någon som är anhörig eller så om någon är orolig så är det oftast så att det är någon som har kontakt med personen, och genom den personen kan vi ha kontakt med den som är utsatt. Sällan är det så att vi söker folk som blivit utsatta utan det är de som kontaktar oss.

Ja, vi skulle ju aldrig skicka ett brev hem till någon eller så. Eller skicka ett sms som kan härledas till nått eller så heller. Så det pratar vi om mycket här och det tycker vi att man hade missat vissa sådana delar här, i det här i sin iver att hjälpa människor såklart. Man ska också vara medveten om vad man har att göra med.

Med dessa citat så kan det påpekas om den kunskap som krävs och vad man måste ha i åtanke innan man skapar en metod för att förebygga något.

5.2.3 Ett tydliggörande av roller

Vid intervjuerna som gjordes i början av pilotprojektet så kunde man se en önskan hos många om ett tydliggörande kring roller inom respektive myndighet och i relation till varandra. Innan pilotprojektet startade hade till exempel en polis förhoppningar om att samverkan skulle leda till en större kunskap om vad de andra gör, eftersom det kan leda till en bättre, snabbare och en större professionalitet från myndighetens sida. Hen tror att detta är fallet eftersom det utanför samverkansprojektet kan vara svårt för den utsatta att veta vart hen ska vända sig med olika frågor. Med samverkan kommer då fler kontaktvägar mellan de olika myndigheterna, vilket kan innebära att man lättare kan ställa frågor. Med större kunskap om den andres roll blir det även lättare för både socialtjänsten och polisen att svara på frågor som rör den andres område. Liknande tankar kunde man identifiera hos socialtjänsten, där en person hade förhoppningar om ett tydliggörande kring varje myndighets ansvarsområde. En annan person vid socialtjänsten menade att genom att man myndigheterna möts och går igenom vilken kapacitet varje roll har så får man en helhetsbild av de åtgärder som går att använda sig av. ”...vad har vi för någonting nu som vi kan hjälpa till med. Vad har du, vad har du, vad har du? Okej. Nu har vi alla de här verktygen och vilka blir bäst för den personen?”.

I intervjuerna i slutskedet av pilotprojektet så kan man se att från vissa håll så har dessa förhoppningar gått i uppfyllelse. Samverkansprojektet har enligt många lett

till en ökad förståelse myndigheterna emellan, där de olika rollerna har blivit tydligare. Liknande citat som nämns ovan från socialtjänsten kan man se hos en polis, där hen med facit i hand kunde se just detta. Personen menar att även fast det finns olika målbilder hos myndigheterna som är involverade i pilotprojektet kan man ändå samla sig kring att ge det bästa möjliga stödet och hjälpen till de utsatta familjerna, även fast man arbetar med att utreda som polisen eller att ge stöd och hjälp som socialtjänsten. Vidare menar personen att:

Det är klart att vi har olika mål och vi har olika sätt att se på saker, men jag tror ändå att i de här arbetsgrupperna också, i och med att vi satt ner, liksom, "vad gör vi? Vad har vi för, vad har vi för verktyg och hur ser vi på de här frågorna?". Att i och med att man skapar den här förståelsen för att man faktiskt har olika mål, olika liksom... så tycker jag ändå att det har varit en... riktig positiv grej i och med att man faktiskt skapar en förståelse för varandra.

Respondenten säger senare i intervjun att den ökade förståelsen för de olika aktörerna har lett till en mer professionell roll gentemot varandra. Liknande åsikter finns även att hitta hos denna polis:

Positivt tycker jag att dels får man en bild av vad faktiskt- nu pratar ju utifrån polisrollen, att socialtjänsten till exempel, vad har de för möjligheter att hjälpa oss? De har ju jättestort batteri med hjälpåtgärder och det tror jag också kan skapa en motivation för oss, som i första ledet kanske bara ser elände, men ändå kanske är- men här finns det faktiskt olika verktyg att hjälpa de här människorna till att komma ur det här eller liksom förändra sitt beteende och så vidare. Och sen tror jag att just träffas såhär över skapar en förståelse och en renodling av vilka uppgifter man faktiskt har. Alltså man gör det man ska göra och inte... kanske inte mer. Jag kan uppleva att vi i många fall har fått, eller har gjort- alltså har hjälpt en målsägande till banken eller söka hjälp någon annanstans och, när man då skapar en förståelse för att vi har både en bra brottsofferjour, vi har en socialtjänst, vi har liksom- vi har ganska många andra, och det gör ju också att vi kan kapa på det här när vi pratar om resurser.

Vidare menar personen att respektive roller blir mer renodlade. En person hos socialtjänsten påpekar även att det finns en ökad förståelse ett flertal gånger under intervjuens gång. Hen nämner även ett specifikt exempel då hon inte visste att polisen arbetar utifrån riskbedömningar. Genom denna nyvunna kunskap kan man då säkerställa att klienten får den hjälp som denna person behöver, menar hen. Vid ett annat tillfälle säger hen såhär:

...det som jag kan se som är en stor vinst, det är ju att man har fått... alltså, större förståelse för varandras professioner. Att jag vet mer vad liksom polisen, hur de jobbar och vad de kan erbjuda, och att jag då kan liksom... företräda min klient på ett annat sätt också. Det tycker jag har varit viktigt. Just förståelsen för varandra.

Det finns dock de hos socialtjänsten som inte delar denna uppfattning. En person anser att man hade missat att gå igenom vad olika myndigheter har att förhålla sig till utifrån till exempel juridiska ramar. Vidare menar hen att man borde "...först lyfta fram: vad har polisen? Vad har socialtjänst?". Här saknades en gemensam plattform där man utgår från de olika rollerna. Att det finns fler splittrade åsikter om samverkan hos socialtjänsten kan möjligtvis ha att göra med att de olika kommunerna har större möjlighet att arbeta på olika sätt än polisen, som har nämnts tidigare.

5.2.4 Olika perspektiv på varandras roller

Även om det fanns de som hade fått en ökad förståelse för varandras roller, så fanns det fortsatt vissa som såg problem i de olika rollerna. Detta kommer framförallt från socialtjänstens håll och handlar om en kritik gentemot polisen. En person hos socialtjänsten menar att polisen har haft för höga förväntningar och en orealistisk bild av deras kapacitet. Som har nämnts tidigare så är en av socialtjänstens roller att initiera samverkan med andra aktörer. Om polisens syn på socialtjänstens roll menar personen hos socialtjänsten att:

Ambitionen med den här var ju att man skulle göra något slags heltäckande där man skulle koppla in en himla massa andra instanser, och det tyckte väl vi att det kändes som en naiv förhoppning. Det finns ju massor med saker som avgör. Man kan ju inte tänka så här att man får en anmälan, om vi säger så här för enkelhetens skull, en kvinna som blir slagen av sin man att hon alltid vill lämna mannen för det första, att hon alltid vill skaffa ett arbete. Det var ju nästan på den nivån ett tag. Att ja, steg två efter första möte så ska man kalla in alla i försäkringskassan, arbetsförmedlingen, skolan och jag vet inte allt. Det är ju inte görbart. Dels för att man aldrig skulle få ihop det där även om det skulle vara en bra idé och sen måste man ju tänka att alla människor har sin egna process i det här, med uppbrott och gå tillbaka.

Vidare menar personen att det inte finns någon "quickfix". Informanten uppfattade det som att polisen trodde det fanns en ovilja från socialtjänstens sida. Personen fortsätter

sedan att påpeka att polisen ”vill ju bara förhindra att det händer igen. Vi vill ju också det, men man måste ha en realistisk inställning”. Ytterligare en person hos socialtjänsten diskuterar kring de etiska problemen med att koppla in för många instanser.

Att kalla in mentorer från skolor för att berätta för dem att barnens mamma har blivit utsatt för våld av barnens pappa det känns kom ett övertramp som man inte skall ta. För att kunna hjälpa den personen, den här kvinnan i det här fallet, för att komma vidare så behöver men inte berätta för alla. Alla behöver inte veta om våra liv.

Utifrån det här fortsätter personen att diskutera att det blev en kulturkrock mellan polisen och socialtjänsten, eftersom polisen inte kunde förstå deras perspektiv. Personen uppfattade det som att polisen har ett perspektiv där det bästa är om alla vet allting. Fortsättningsvis är det ytterligare en person vid socialtjänsten som har upplevt krockar mellan polisen och socialtjänsten. Hen påpekar att polisens roll är att upptäcka brott, och på grund av detta hade svårt att förstå varför polisen skulle vara med hela vägen i de samrådsmöten som man anordnade en gång i veckan, där man diskuterade de olika fallen. Ett konkret exempel på hur det krockade är att socialtjänstens sätt att arbeta är att alltid ha med den klient som ärendet gäller på möten. Inom pilotprojektet menar hen att man istället utgick från polisens sätt att se på detta, vilket innebar att man inte involverade personen det gällde. Anledningen till detta var att det kan försvåra utredningen. Informanter från socialtjänsten berättar även vid flera tillfällen att de upplever en viss misstänksamhet mot polisens agenda och förstår på vissa plan inte deras inblandning. En handläggare menar att “Inledningsvis när vi kom med i piloten så uppfattade vi det som polisen ville kolla att vi gjorde vårt jobb.”. Personen beskriver en upplevelse av att polisen inte längre hade ett eget syfte och att det kändes som att de närvarade som en kontrollerande funktion.

Samtidigt svarar en polis vid en fråga om hur kommunikationen har fungerat, om vikten av att tydliggöra rollerna myndigheterna emellan och fastställa vilka uppgifter man har inom pilotprojektets ramar. Detta baserar hen på att det har funnits en bristande kommunikation där man från polisens håll har trott att man har varit tydlig, men att det har visat sig att kommunikationen inte har varit tillräcklig. Sådär säger personen om socialtjänsten:

Vi tycker vi var tydliga, men vi måste vara ännu tydligare, med- att vi förväntar oss när de är hemma, så måste de också ha en liten tid, en möjlighet att... faktiskt kunna informera och jobba med de här frågorna. Så det tror jag saknas väldigt mycket. Eller jag vet att det saknas mycket... i kommunerna.

Det är dock inte endast utifrån de olika myndigheterna som det kan krocka mellan de olika organisationskulturerna. Det finns även de som vittnar om en krock gällande rolluppfattningar inom den egna organisationen och den egna rollen som socialsekreterare.

Jo, det var några som uttryckte det så. Då hamnar det hos oss igen. Då hamnar det i knäet på socialtjänsten igen. Det var många som liksom hade den ingången i... Och jag tänker börjar man redan innan man ens har startat med nånting att tänka att det här kommer inte bli nånting bra va, det är klart då kommer det ju inte bli bra. Utan jag tänker att ”ja, visst det kan blir vi” som får göra det större jobbet och det är ju inte så konstigt egentligen när det finns barn med. Då hamnar det ju hos oss, men jag menar det är ju vårt jobb, det är ju en del av jobbet, så jag förstår inte varför det ska vara gnäll på det.

En annan person pratar även generellt och inte utifrån specifika organisationer om vissa tendenser till krockar; om hur denna person ser på hur andra arbetar, och på de medel individer har för att hjälpa de utsatta personerna.

Ja, jo ... alltså jag har ju erfarenheter av... Alltså jag gör ju allt vad som står i min makt för att hjälpa den här personen som söker hjälp. Det är därför jag har valt att gå den här utbildningen. Men jag har ju bara befogenheten så långt. Och då kan jag märka att en del har ju inte det tänkandet. Det beror på hur pass engagerad man är och hur ... Jag tänker att det också kan vara personbundet. Och det är ju inte bra. Det ska vara bundet till funktion, hur man hjälper och... Och just det här med revir. Alltså att om jag ... Det är klart att man är inne och trampar på andras revir men att man tycker att ... Jag har ju sett deras verktyglåda, så gör jag ju alltid. Jag tittar på vad andra människor kan göra inom ramen för sitt yrke.

5.3 Att bygga en fungerande samverkan

Det tredje genomgående temat som identifierades i kodningsramen var uppfattningar om hur samverkan skulle förbättras. Som påvisats tidigare vittnade informanterna om upplevda brister i projektet. Denna kritik innehöll ofta konstruktiva uppfattningar om

hur samverkan kunde bli bättre. Dessa mer konstruktiva uppfattningar redogörs för i denna del.

5.3.1 Förtydligande av ansvar

Respondenter från båda sidor i detta pilotprojekt pekar på att det är av största vikt att det finns en tydlig fördelning av ansvar. Denna ansvarsfördelning ska vara på plats redan innan en samverkan inleds. För att uppnå detta måste det inledningsvis ske ett erkännande av organisationernas olikheter. “Det är klart att vi har olika mål och vi har olika sätt att se på saker” säger en polisanställd. Densamma menar att frågor som “vad gör vi? Vad har vi för, vad har vi för verktyg och hur ser vi på dom här frågorna?”, är saker som borde redas ut innan man påbörjar en samverkansprocess. Att gå igenom de olika organisationernas perspektiv och verktyg innan inledningen av en samverkansprocess, gör det lättare att urskilja vilken roll tjänstemännen ska besitta och vilka verktyg de olika parterna förfogar över. En respondent från polisen säger att “sedan tror jag att just träffas såhär över skapar en förståelse och en renodling av vilka uppgifter man faktiskt har”, vilket pekar på det faktum att tjänstemännen har ett behov av förtydligande av ansvarsområden för att veta vad som förväntas av dem och vilka arbetsuppgifter de ska utföra. Att vara tydliga redan i inledningsfasen gör enligt samma polis att “man skapar den här förståelsen för att man faktiskt har olika mål”.

5.3.2 Behovet av förankring och samordning

Våra respondenter berättar vid upprepade tillfällen att de upplevde att pilotprojektet var dåligt förankrat hos organisationerna. En respondent från socialtjänsten säger “...ingen vet ens vem som har bestämt att vi ska vara med. Det är tämligen förvirrat tycker jag.”. Personen beskriver en situation där, trots att socialtjänsten utgör en viktig del i projektet, inte har fått någon information om deras deltagande. Våra respondenter visar på uppfattningar om att det måste ske en tydlig förankring i hela organisationen för att projektet ska vara långsiktigt hållbart. En informant från polismyndigheten säger att:

Man måste först förankra det hos de som ska utföra det här och ha förståelse till varför man ska göra det och verkligen ta den tiden. Men lite som det ser ut i vår verksamhet, så finns aldrig den här tiden över... att göra en bra implementering.

Personen pekar på just behovet av en förankring i hela organisationen, speciellt hos de som ska utföra det operativa arbetet. Men det finns vissa faktorer som står i vägen för detta. I citatet menar hen att deras arbete ofta präglas av en tidsbrist, vilket gör det svårt att utföra en perfekt implementering. Det är dock inte endast de som utför arbetet som samverkan måste förankras hos. Informanter menar att chefer och ledning måste vara en drivande kraft. En polis pekar på bristen av detta stöd när hen säger att “den största svårigheten har ju varit att få med... få med ledande, alltså få med cheferna på det här.” En av våra respondenter från polisen säger att “jag kommer ihåg en kommun vi var sen vi hade vi skulle starta igång. Dom hade inte ens hört talas om det fast... man hade varit iväg på workshops i från socialtjänsten. Cheferna hade varit på det.” Citatet vittnar om en situation där vissa chefer var införstådda med att ett samverkansprojekt var i startgroparna. De hade dock inte förmedlat informationen eller förankrat detta hos tjänstemännen som skulle utföra arbetet. Resultatet blev att de var helt oförberedda i samverkansprojektets inledningsskede. En återkommande uppfattning är att “det skulle behövas en samordnare... för att hålla i det här. Då hade det blivit ett helt annat resultat.” En respondent från polisen menar att som ett resultat av en dålig informationsspridning så “visade det sig att vissa kommuner inte ens visste om att det här skulle ske”. Att ta in en samordnare skulle enligt en annan polis fungera som “en service till polisen, en service till socialtjänsten... att kunna- och då hade det varit en som hållit i att allting blev ifyllt och åtgärdat också”. Detta citat pekar på att det inte endast var informationsspridningen och kommunikationen som blev lidande av en låg grad av samordning, utan respondenten upplevde också att samverkansprojektets metod hamnade på efterkälken.

5.3.3 Avsättning av resurser och förenkling av rutiner

Att denna samverkansprocess kämpade med bristande resurser blev snabbt tydligt. Informanter från båda organisationerna berättade om hur detta stod tydligt redan inledningsvis. “Med anledning av att vi hade resursbrister allihopa, att det inte skulle bli så där jättebra, men vi sa: “vi provar ändå!”. Trots att det var uppenbart för parterna att det fanns en brist på resurser så valde de att testa att landsätta denna samverkan. När respondenterna talar om resurser så menar de dels ekonomiskt kapital som de förfogade över inom ramen för samverkan. De menade också vilken grad av mänskliga resurser och vilken kompetens som fanns tillgänglig. För polisen blev detta extra kännbart, eftersom projektet tog kompetens i anspråk som utredningsverksamheten var i stort

behov av. En respondent hos polisen säger att “det här är ju någonting som vi verkligen skulle vilja fortsätta arbeta med, men vi ser ju att det tar för mycket av själva utredningsresursen.”. Det är med besvikelse som personen konstaterar att ett projekt personen har en positiv syn på måste avslutas eller förändras, på grund av att den sätter för stor press på en organisation som redan har en hög arbetsbelastning. Den höga arbetsbördan gjorde att den ansvarige utredaren för ett ärende ibland ersattes av annan personal vid samrådsmöten. Dessa personer hade då begränsad kunskap om det aktuella fallet. Här har det då från socialtjänstens håll uttryckt en frustration över att polisen var oförberedd vilket gjorde att de var tvungna att avbryta mötet. “Där har vi det största... största problemet” svarar en annan polis på frågan om vad denne anser om projektets resurser. När respondenterna får frågor om vad som skulle göra samverkan effektivare, så är ökade resurser ett återkommande svar. “Resurs och tid helt enkelt.” säger en polis. I intervjuerna så framkom det att bristande resurser och krångliga metoder ansågs hänga ihop. Respondenter pekade på att rutinerna i inledningsskedet satte stora krav på aktörers närvaro, vilket tog tid från deras vanliga arbetsuppgifter. Istället för att aktörerna behövde närvara fysiskt på möten och därmed resa långa distanser, började de istället utföra möten via telefon vilket frigjorde resurser hos båda myndigheterna.

5.3.4 Vikten av ”eldsjälar” inom samverkan

Något som man kunde se genomgående i intervjuerna, både från det tidigare och det senare skedet, var vikten av att personer som är involverade i samverkansprojekt är så kallade ”eldsjälar”. Med det menas att personerna som är inblandade brinner för ämnet i fråga. En polis i yttre tjänst menade till exempel detta, och tillade att det är viktigt med eldsjälar som är beredda att avsätta både tid och energi. Denna uppfattning framkommer också hos en anställd på socialtjänsten. Respondenten menar att det är en viktig faktor till att den utsatta ska få den bästa möjliga hjälpen från de myndigheter som är involverade i samverkan. Detta kan även spela en stor roll när det gäller chefer. En annan anställd på socialtjänsten menade att det är en stor skillnad när en chef är ”eld och lågor med allt...”, som en tidigare chef hade varit. Vidare vid frågan om hen trodde att det fanns några hinder gällande sekretesskraven, svarade hen:

Nej . . . Det tror jag inte. Utan det... Alltså har man samtycke så har man samtycke så det... Finns den goda viljan så är inte det problemet, det är ju det inte. Men det är just genomförandet, där

stannar det upp. Och det går inte att ha vissa eldsjälar utan där måste det ut i organisationen. Utan det ... Ja....Där är vi inte riktigt tror jag.

Vidare menar personen att de flesta projekt följer samma mall. Där själva idén och uppstarten av projektet fungerar väl. Ofta på grund av att de personer som är involverade är engagerade och intresserade. När det kommer till implementeringen av det nya arbetssättet så brister det när det gäller chefers medverkan, intresse och skapandet av utrymme för projekten.

En annan polisanställd diskuterar även i intervjun om vikten kring det egna ansvaret hos anställda att söka upp information om nya händelser inom den egna organisationen. Som ett exempel använder hon detta samverkansprojektet, där information hade skickats ut till anställda både via mail och det polisens intranät. Dock menar hen att det inte endast handlar om bristande engagemang, utan det handlar även om bristen på resurser, där det möjligtvis inte finns tillräcklig tid för att söka upp all information som sprids inom organisationen.

6. Diskussion

Syftet med studien var att undersöka hur tjänstemän inom polisen och socialtjänsten uppfattar samverkan mellan myndigheterna. Detta gjordes utifrån ett projekt mot brott i nära relation där båda parterna har varit huvudaktörer. Det blev tydligt att tjänstemän från båda myndigheter välkomnade nya metoder för att bekämpa denna problematik och att de såg samverkan mellan myndigheterna som en lösning. Polisens uppgift att verka ute i samhället och genom sin verksamhet komma i kontakt med brottsoffer och förövare ansågs komplettera socialtjänstens ansvar att ge stöd och hjälp. Informanterna till studien vittnade dock om att det utförda projektet drogs med en rad problem. En del av dessa problem, som bristande resurser, var ett problem de var medvetna om redan innan samverkan inleddes. Projektet uppfattades också ha en låg grad av administrativ samordning, då flera respondenter gav uttryck för en önskan att ha en person med det slutgiltiga ansvaret för projektets fortlevnad. Ledningen för projektet utgjordes istället av en styrgrupp med engagerade individer från olika yrkesområden i samhället, som kriminalvården, skolan, med mera. Framförallt satt det tjänstemän av en mellanchefsnivå från polisen och socialtjänsten. Dessa har begränsade befogenheter att styra över ett område som resurser. Styrgruppen kämpade också med återkommande frånvaro och bristande intresse från vissa kommuner, vilket bidrog till en undermålig informationsspridning och dålig förankring inom organisationerna. Trots de återkommande problemen anser respondenterna att detta projekt gav några positiva effekter. De positiva aspekterna kopplade till samverkan anses framförallt vara en bättre förståelse för den samverkande myndigheten, där det blev ett utvecklande av sakkunskap om vilka metoder och verktyg som den andra parten använder sig av. Även skapandet av goda relationer till tjänstemän på en annan myndighet upplevs som en positiv följd. De nya kontakterna ger enligt respondenterna nya möjligheter till kunskap om områden där de själva brister.

6.1 Tolkning av resultat utifrån tidigare forskning

I resultatet går att urskilja uppfattningar där polisen betraktas med viss misstänksamhet och misstro av informanter från socialtjänsten. Buchbinder och Eisikovits (2008: 8) kunde i sin forskning visa på att uppfattningar om den andra organisationen som främmande är direkt kontraproduktiva om en framgångsrik samverkan, då det kan leda till ett avskärmande av den andra parten. I vårt resultat berättade respondenter om hur

vissa aktörer lyckades etablera goda relationer på individnivå över myndighetsgränserna. Dessa relationer förde med sig nya fördelar och förenklade arbetet. Detta får stöd av vad Eliasson (2010: 93) kunde visa i sin studie, där goda relationer mellan individerna i ett samverkansprojekt ledde till förbättrad förmåga att samarbeta. Goda relationer har enligt henne en större vikt än kunskap om den andres profession, då en samverkan i slutändan består av individer och där vissa är bättre på samarbete än andra. Detta leder till att relationen mellan aktörerna får en stor betydelse. Genom att samverkan till stor del hamnar på en interpersonell nivå, kan det dock leda till vissa problem, enligt Buchbinder och Eisikovits (2008: 8). Några av dessa problemen kan även identifieras i resultatet, där man kan se att arbetet blev sårbart i och med vissa personalförändringar. Resultatet blev ett Sisyfosarbete där framsteg omintetgjordes. I fallet med det här samverkansprojektet var en bakomliggande faktor till detta bristande resurser, eftersom det fanns en stor arbetsbörda hos framförallt polisen. Det innebar att handläggare som inte ansvarade över ärendet vid vissa tillfällen fick representera polisen på samrådsmöten. Detta kunde leda till en frustration hos socialtjänsten, eftersom det innebar att handläggaren hos polisen inte var så insatt i ärenden. Buchbinder och Eisikovits (2008: 9) kommer även fram till hur kvaliteten på arbetet beror sig mycket på individen som man arbetar med. Även detta kan identifieras i resultatet, där det många som påpekar vikten av "eldsjälar".

Vidare går det att urskilja att informanterna uppfattade en otydlig ansvarsfördelning som ett problem. De menar vidare att en tydlig ansvarsfördelning är en nyckelfaktor för att bygga en effektiv samverkan. Denna uppfattning stämmer väl överens med vad Eliasson (2010: 68) visar i sin forskning. Hon påvisar att samverkan som präglas av en tydlig ansvarsfördelning har en större chans att lyckas långsiktigt. Författaren pekar på att en tydlig uppdelning av ansvar ökar chansen att deltagarna upplever olikheterna hos varandra som komplementära istället för problematiska, vilket tyder på att en tydlig ansvarsfördelning också skapar förståelse och lägger grunden för byggandet av goda relationer. Detta kan även underbyggas av Scott (1997: 79) som menar att det finns en större risk för dispyter, om det inte finns en tydlig ansvarsuppdelning.

Respondenter pekar upprepade gånger på problemet med en låg grad av förankring. De lyfter förankring som ytterligare en nyckelfaktor som avgör framgången i ett samarbete över organisationsgränser. Även dessa uppfattningar får stöd av Eliasson (2010:24), som beskriver i sin studie hur dålig förankring är direkt kontraproduktivt för

en framgångsrik samverkan. Hon visar på hur en stark förankring hos organisationerna ökar förutsättningarna för att ett samverkansprojekt skall fungera långsiktigt. Som nämns ovan finns det alltså problem när samverkan endast hamnar på en interpersonell nivå (Buchbinder & Eisikovits 2008: 8).

Respondenterna uttrycker även uppfattningar om en skev maktbalans, det som Eliasson (2010: 47) kallar för asymmetriska relationer. Detta uppstår när samverkan är mer beroende av en part än den andra. I den samverkansform som utformades för detta projekt går det att argumentera för att det uppstod en så kallad *portvaktasymmetri* (ibid.), där socialtjänsten agerar portvakt. Med detta menas att polisen var i beroende av socialtjänstens verktyg i form av insatser. Detta gör socialtjänsten till portvakter då deras organisation har absolut kontroll över dessa. På grund av detta uppstår en situation där polisen inte har något val, utan måste ge sitt förtroende till socialtjänsten, medan den senare endast kan ta emot förtroende utan att det finns ett förtroende som ett motkrav. Sådana asymmetriska relationer menar Grape et al. (2006: 50) har en direkt negativ inverkan på en framgångsrik integration mellan parterna.

Eliasson (2010: 96-97) beskriver i sin forskning ett exempel på ett lyckat samverkansprojekt vid namn *Case management*. Forskaren menar att en av faktorerna som gjorde att denna samverkan lyckades var stödet av ledningen. I detta projekt prioriteras samverkansarbetet av en engagerad ledning. De var motiverade och visade ett stort intresse för hur arbetet fungerade. Våra respondenter vittnar vid flertalet tillfällen om motsatta förhållanden till sin ledning, där chefer inte engagerar sig, är frånvarande på möten eller inte sprider vidare information till sina medarbetare.

6.2 Tolkning av resultat utifrån valda teorier

6.2.1 Uppfattningar om samverkan mot brott i nära relationer

I resultatet går det att urskilja ett erkännande från båda dessa organisationer att de arbetar inom samma organisatoriska fält, i detta fall brott i nära relation. Detta kan urskiljas i att båda sidor menar att ett samarbete skulle leda till en bättre helhetsbild (jmf Grape et al. 2006: 55). Informanterna ställer sig positivt till ett sådant samarbete. De förklarar varandra som legitima företrädare för organisationens domänanspråk (ibid.). Socialtjänsten erkänns legitima i sitt anspråk att företräda en mer stödjande och behandlande linje. Denna linje anses kunna komplettera polisens domänanspråk som väktare av lagen. Det händer något när samverkan överförs till praktiken. Inom den sociologiska nyinstitutionalismen skulle detta kunna kallas för en krock av

institutionella logiker (Grape et al. 2006:51). Dessa logiker kan liknas vid ett ramverk av idéer inom en organisation. Idéerna skapar normer om hur medlemmarna bör eller inte bör agera inom en verksamhetsdomän. En handläggare berättar hur fel det känns för denna att tala om en klient som inte är på plats, som då inte kan svara eller föra sin egen talan. Samma respondent pekar på att polisen inte alls agerar utifrån samma logik utan har en stor vana av att tala utan den berördes närvaro. Enligt Grape et al. (2006: 101) är dessa logiker egentligen inte några formella regler, utan är snarare normer som förhandlas fram mellan olika intressen. I nya kontexter så tenderar dessa ideologiska och moraliska ställningstaganden att förändras. Detta går att urskilja även i detta sammanhang. Då respondenten anpassar sig till denna nya institutionella logiken och väljer att börja tala om individer som inte närvarar.

I empirin så berättar respondenter från polisen om språkförbistringar mellan myndigheterna, hur de i olika mötessammanhang kan gå därifrån med olika uppfattningar om de beslut som tagits. Grape et al. (2006: 184) visar på att inom institutioner så utvecklas det ett språk runt deras gemensamma erfarenheter. Språket ter sig som en objektiv realitet för dess medlemmar. Genom det institutionella språket internaliseras rutinartade modeller för hur individen skall tolka sin situation och hur de ska agera i området de verkar i. Det som respondenterna berättar om skulle enligt denna teori kunna vara en krock mellan dessa organisationers internaliserade språk.

6.2.2 Konsekvenser av en bristande integration

Enligt den nyinstitutionella organisationsteorin så präglas lyckade samverkansprojekt av en hög grad av integration (Grape et al. 2006: 50-51, Eliasson 2010: 28). Detta innebär att verksamheterna integrerar sin verksamhet och de skapar en samsyn gällande mål och medel. Det finns en uppsättning av faktorer som redovisas av Grape et al. och Eliasson som kan förhindra att en sådan integrationsprocess lyckas. Flera av dessa faktorer går att urskilja i resultatet. Inledningsvis går det att konstatera att det fanns en otydlig ansvarsfördelning hur det administrativa arbetet skulle fördelas. En polis beskriver hur deras myndighet fick ta det större ansvaret när det kom till dokumentation och administration, vilket ledde till en stor arbetsbörda. Detta är ytterligare en faktor som hämmar en framgångsrik samverkan.

Eliasson (2010: 23) lyfter i sin forskning att en viktig aspekt för att samverkan ska fungera långsiktigt är att det formuleras tydliga mål. Tydliga mål underlättar integrationsprocessen mellan parterna och därmed samverkan. Uppfattningen bland

informanterna är att om det fanns ett tydligt mål inledningsvis, så blev det allt mer tydligt vart efter projektet fortlöpte. Hvinden (1995:10, refererad i Grape et al. 2006: 59) menar att det är tre faktorer som är avgörande i integrationsprocessen. Det första är att det ska finnas en medvetenhet om problemet. Det andra är att organisationerna ska ha en samsyn om målet, och det sista att det ska finnas ett ömsesidigt beroende mellan parterna. Kritiken mot detta synsätt är att det kan finnas en medvetenhet om problemet från båda sidor men att detta inte behöver resultera i en hög grad av integration. Däremot kan denna medvetenhet vara en förutsättning för att synen på samverkan ska vara positiv, vilket kan leda till att parterna väljer att inleda samverkan från första början. Denna kritik stämmer väl överens med respondenternas inställningar. De ser ett gemensamt problem och är positiva till att samarbeta mot detta. Dock kan det urskiljas problem med att formulera ett tydligt gemensamt mål.

I resultatet går det att identifiera ytterligare problembilder som är direkt hämmande mot en framgångsrik integration. Eliasson (2010:102) menar att förtroende är en faktor som är av stor vikt. Med detta menas dels att individerna har förtroende för de andras kompetens men främst ett förtroende till deras strävan mot det gemensamma målet. Det finns antydningar av respondenterna att förtroendet för den andra parten vid tillfällen inte var speciellt högt. Ett exempel på detta är när en handläggare känner att polisen inte längre har något syfte. Personen upplever att de försöker kontrollera hur personen och dennes kollegor sköter sitt jobb. Detta kan signalera ett bristande förtroende gentemot polisens roll i projektet. Ett bristande förtroende gentemot polisen utifrån socialtjänstens perspektiv kan även identifieras i Coopers et al. (2008: 301) studie, men där det tog sig uttryck på ett annat sätt. Anledningen till det bristande förtroendet rörde sig istället om polisens syn på de utsatta kvinnorna, där de sågs sitta inne på mycket värdefull information om bikie-gängen, istället för offer. Det redovisades även ett citat av en polis som uppfattade att det fanns ett bristande intresse hos vissa kommuner. Detta kan antas ha direkt negativ påverkan på deras förtroende som en jämbördig part.

6.2.3 Yrkesgruppernas roller och samspelet däremellan

Majoriteten av respondenterna uppger att de har en tydlig bild av såväl sina egna som varandras roller. Som nämns i resultatet är det polisen som står för utredningsarbetet medan socialtjänsten ansvarar över stöd och hjälp. Även om respondenterna rapporterade att de har en tydlig bild av rollfördelningen så har det likväl uppstått

problem mellan de olika rollerna. För att diskutera detta kommer begrepp från rollteorin att användas, eftersom de hjälper till att förklara olika rollbeteenden och upplevelser av roller (Payne 2008: 248).

Det första begreppet som kan relateras till resultatet är den rollosäkerhet som till viss del återfinns hos polisen, vilket framgår tydligt i intervjuerna hos både socialtjänsten och polisen. Rent konkret innebär detta att det finns en osäkerhet i den roll som polisen tilldelades inom samverkansprojektet (jmf Payne 2008: 248), framförallt när det gäller att fråga den utsatta och förövaren om samtycke. Att hålla ett motiverande samtal ses mer som socialtjänstens roll, i och med att de står för hjälp och stöd. Det är även en polis som påpekar detta och menar att det blir en "kulturell krock i en polishjärna". I och med att socialtjänsten var den som kontaktade personerna som samtyckte till att få hjälp, så visade det sig att det fanns en bristande kunskap hos de som samtyckte, eftersom de inte förstod vad de hade samtyckt till. Detta är ett ytterligare bevis på polisens rollosäkerhet.

I resultatet skrevs om en önskan om ett tydliggörande av de olika rollerna i början av pilotprojektet. Det fanns även en önskan om att få en ökad förståelse om den andra organisationen. Detta kan alltså ses som ett tecken på en önskan om rollkomplementaritet, som innebär att omgivningens uppfattningar och förväntningar stämmer överens med uppfattningen av den egna rollen och det egna beteende (ibid.). I detta sammanhang menas att de förväntningar och uppfattningar som man har på varandras roller överensstämmer med den egna rollen. Som nämns i resultatet har denna rollkomplementaritet uppnåtts enligt vissa, där samverkan tycks ha lett till en ökad förståelse för varandra. Samtidigt anser andra att detta inte har uppnåtts, där till exempel en anställd vid socialtjänsten ansåg att man till exempel hade missat att förhålla sig till olika juridiska ramar. Som har nämnts i resultatet kan det finnas en splittring i åsikter om uppnådd rollkomplementaritet vid socialtjänsten, på grund av att det även finns olikheter mellan de olika kommunerna. Att dessa olikheter finns beror på, som nämns tidigare, att kommunerna har större möjligheter att utforma ett eget arbetssätt, än polisen.

Under intervjuerna kunde man även se tendenser av intra-rollkonflikter, vilket innebär att de olika aktörerna har olika uppfattningar om samma roll (Payne 2008: 248). Det var framförallt från socialtjänstens håll som detta tog sig uttryck, där de ansåg att polisen hade för höga förväntningar och en orealistisk av deras kapacitet i socialtjänstens roll. Socialtjänsten ansåg till exempel att polisen ville ha en "quick fix",

samtidigt som socialtjänsten menar att detta är en väldigt förenklad bild av personer som är utsatta för våld i nära relationer. Vidare menar de att polisen har missat hur komplicerat det är att hjälpa dessa personer. Ytterligare exempel på intra-rollkonflikt från socialtjänstens håll var att polisens roll i projektet krockade med socialtjänstens bild av polisrollen. En anställd på socialtjänsten påpekar att polisens roll är att upptäcka brott, vilket gjorde så att denna person inte förstod polisens syfte i att vara med på samrådsmöten där man diskuterar vilka hjälpåtgärder som är relevanta i olika ärenden. Här krockade alltså denna personens bild av polisen, med polisrollen i projektet. Detta ledde till att personen uppfattade att polisens syfte var att kontrollera och kolla upp vad de gjorde.

Det är inte endast mellan de olika organisationerna som det kan uppstå intra-rollkonflikter. Inom socialtjänsten finns det även tecken på intra-rollkonflikter, då till exempel en anställd menar att många inom den egna organisationen klagade på att den huvudsakliga arbetsbördan hamnade hos socialtjänsten. Detta kan man tolka som att personer inom organisationen har olika bilder av den egna rollen som socialsekreterare.

Ännu en intra-rollkonflikt som kan argumenteras för är att personerna som är involverade i projektet har olika uppfattningar om vilken roll som innefattar en initiativtagare. I det här fallet var det polisen som initierade pilotprojektet. Vissa personer på socialtjänsten hade klagomål om att de kändes som att den huvudsakliga arbetsbördan låg på socialtjänsten. Vi tolkar det som att det kan kännas lite konstigt från socialtjänstens håll, att en annan organisation initierar ett samverkansprojekt, där den huvudsakliga arbetsbördan ligger på den förstnämnda organisationen. I slutändan hamnade den huvudsakliga dokumentationen på polisen, men en polis menar att från början skulle dokumentationen hamna hos socialtjänsten, med argumentet att polisen är mer den utredande delen, och socialtjänsten är den mer stödjande delen. Hen menar att dokumentationen hamnade hos polisen på grund av ett missförstånd från socialtjänstens sida. En potentiell anledning till detta kan alltså vara att man har olika bilder på rollen som initiativtagare.

Enligt den strukturfunktionalistiska rollteorin tar man även den sociala strukturen i beaktning. Detta innebär att den sociala strukturen hos både socialtjänsten och polisen kan påverka det olika förväntningarna och beteenden på rollerna. Om man applicerar detta på polisen och socialtjänsten, så menas det att det finns strukturer inom de olika organisationerna som påverkar polisrollen och socialsekreterarrollen. I avsnittet om tidigare forskning tas Coopers et al. (2008) studie upp som diskuterar hur de olika

organisationskulturerna påverkar arbetssättet gällande våld i nära relationer, som även kan relateras till resultatet i denna studie. De brister som har identifierats i denna studie kan alltså ha med den bakomliggande organisationskulturen att göra. Liknande tidigare forskning som tas upp i denna uppsats, så finns det tendenser inom polisorganisationen att våld i nära relationer har en lägre status. I tidigare forskning har det diskuterats ur ett genusperspektiv hur våld i nära relation inte ses som ett "riktigt polisarbete" (Pettersson 2016: 127, Loftus 2010: 5). För att relatera till denna studie så har det kommit fram i en intervju med en polis att det är en låg andel män som arbetar med dessa frågor, i en organisation som bygger på maskulina normer. Därför innebär det potentiellt att våld i nära relationer har en lägre status. Ännu ett tecken till varför detta möjligtvis inte ses som "riktigt polisarbete" är då en polis påpekar att man ofta använder en viss jargong vid ärenden med våld i nära relationer, där man ofta pratar om att man har "medlat" mellan parterna. Denna polis ifrågasätter detta och menar att man inte ens skriver en anmälan vid dessa tillfällen. I motsats till detta är socialtjänsten ett traditionellt kvinnligt arbete, där ingen som har intervjuats har påpekat att våld i nära relationer har en lägre status inom organisationen. Cooper et al. (2008: 302) menar att dessa olika organisationskulturer påverkar skapandet av partnerskap mellan socialtjänsten och polisen. Vidare menar textförfattarna att man därför måste erkänna och tillmötesgå de konkurrerande målen, värderingarna och arbetsmetoderna för att få till en lyckad samverkan, vilket är något som man har missat i detta samverkansprojektet.

6.4 Förslag till fortsatt forskning

Vi ser med stort intresse att myndigheter försöker hitta nya metoder att arbeta med en fråga som brott i nära relationer. Det är av vikt att fortsätta undersöka i vilka former sådana samarbeten är eftersträvansvärda. Undersökningar som berör utformningen av samverkan mot brott i nära relationer är av stort värde. Med detta sagt skulle det vara intressant att se mer forskning med ett utifrån- och underifrånperspektiv, till exempel hur gärningspersoner och utsatta upplever att socialtjänsten samarbetar med polismyndigheten till. På vilket sätt betraktas samarbeten mellan organisationer med olika syften och metoder? Kan bilden av en myndighets trovärdighet möjligtvis drabbas negativt? Vidare ser vi gärna forskning som berör gärningspersoners vilja till att söka hjälp. Detta är i linje med samhällets allt större fokus på gärningspersonen när det kommer till brott i nära relationer. I detta projekt har det blivit uppenbart att gärningspersoner nästan aldrig gav samtycke till att bli kontaktad av socialtjänsten.

Detta kan bero på en mängd faktorer. Av stort intresse skulle vara att undersöka om det finns faktorer i polisen ingripandeverksamhet som skulle kunna förändras, för att öka chansen att gärningspersoner med upprepad relationsbrottslighet ska gå med på kontakt med stödjande instanser.

Litteraturlista

- Axelsson, R. & Bihari Axelsson, S. (2013). Samverkan som samhällsfenomen - några centrala frågeställningar. I R. Axelsson & S. Bihari Axelsson (Red.), *Om samverkan - för utveckling av hälsa och välfärd* (s. 17-38). Lund: Studentlitteratur.
- Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (Upplaga 3). Stockholm: Liber.
- Buchbinder, E. & Eisikovits, Z. (2008). Collaborative Discourse: The Case of Police and Social Work Relationships in Intimate Violence Intervention in Israel. *Journal of Social Service Research*, 34(4), 1-13. doi: 10.1080/01488370802162251.
- Eliasson, B. (2010). *Konsten med samverkan - från idéer till praktik*. Lic.-avh, 2010. Luleå.
- Gavell Frenzel, A. (2014). *Brott i nära relationer: en nationell kartläggning*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet (BRÅ.)
- Grape, O., Blom, B. & Johansson, R. (red.) (2006). *Organisation och omvärld: nyinstitutionell analys av människobehandlande organisationer*. Lund: Studentlitteratur.
- Hutchison, E. (1999). *Dimensions of human behavior. Persons and environment*. USA: Pine Forge Press.
- Kollind, A-K. (2003). "Kvinnor och socialt arbete- vid övergången från filantropi till profession". *Socialvetenskaplig tidskrift*, Nummer 2-3, 172-192.
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun* (3., [rev.] uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Loftus, B. (2010). Police Occupational Culture: Classic Themes, Altered Times. *Policing and Society: An International Journal of Research and Policy*, 20(1), 1-20. doi: 10.1080/10439460903281547

Niland, C. (1996). The impact of police culture on women and their performance in policing. Paper presented at the *Australian criminology conference - Sirs Australasian women police conference*, July, Sydney.

Payne, M. (2008). *Modern teoribildning i socialt arbete*. Stockholm: Natur och Kultur.

Pettersson, O. (2016). "Vem är polisen?". I P. Larsson, R. Granér & H. O. I. Gundhus (Red.), *Polisvetenskap: en introduktion* (s. 113-139). Lund: Studentlitteratur.

Powell, W.W. & DiMaggio, P.J. (red.) (1991). *The new institutionalism in organizational analysis*. Chicago: University of Chicago Press.

Scott, D. (1997). Inter-agency conflict: an ethnographic study. *Child and Family Social Work*, 2, 73-80.

SOU 2014:49. *Våld i nära relation - en folkhälsofråga: Förslag för ett effektivare arbete*. Stockholm: Fritzes offentliga publikationer. Från <https://www.regeringen.se/contentassets/9d9b0adf4a844a77836ffa9ca6b466df/vald-i-nara-relationer---en-folkhalsofraga-forslag-for-ett-effektivare-arbete-del-1-av-2-sou-201449>

Bilaga 1 – Intervjuguide

Introfrågor:

Kan du börja med att berätta om dig själv, ditt yrke och hur länge du arbetat med detta?

Beskriva din professionella erfarenhet av att arbeta med BIN?

Vilken roll anser du att du och din myndighet har i arbetet med BIN?

Eventuella följdfrågor: Hur länge? I vilken form? Berätta mer..

Tycker du att ni, inom er organisation, har tillräckliga resurser för att arbeta med brott i nära relation? (Varför, varför inte, på vilket sätt visar sig det?).

Har du erfarenheter av liknande projekt?

(Om ja) Utifrån, de projekt som du tidigare varit med i har det funnits några svårigheter med kommunikation vad gäller samverkan? Ge exempel.

Vad tycker du är positivt med ett samverkansprojekt som handlar om brott i nära relationer?

Tror du att kan finnas hinder eller svårigheter för ett samverkansprojekt kring brott i nära relation?

Känner du till andra goda exempel för samverkan kring brott i nära relationer? Ge exempel.

Hur arbetade ni med våld i nära relationer innan projektet?

Fanns det då någon samverkan mellan olika myndigheter?

Piloten:

Hur kom du först i kontakt med piloten?

Hur blev er organisation tillfrågad att vara med i projektet?

Hur var din inledande inställning till piloten? - Förändrades denna över tid?

Vilken känsla fick du utifrån dina kollegors åsikter om projektet?

Hur uppfattade du pilotens syften och mål?

Anser du att arbetet med pilotens syfte var tydligt?

Hur ser du på kommunikationen inom projektet (i samarbete inom arbetsgruppen och mellan arbetsgrupp och styrgrupp)?

Anser du att det finns tydliga rutiner för projektet?

Upplever du några hinder för samarbete mellan de olika aktörerna?

Samverkan:

Ett potentiellt hinder för samverkan mellan olika myndigheter som togs upp i början av piloten är att olika myndigheter har olika mål och till och med pekar åt olika håll.

Därför kom man fram till att de interna målen måste vara tydliga och kommunicerade så att det inte finns frågetecken kring dem. Tycker du att detta har uppfyllts, gällande tydliga mål och bra kommunikation?

Hur såg kommunikationen ut mellan de olika myndigheterna?

Hur tycker ni samverkan har fungerat mer allmänt inom piloten? Vad har varit sämre?

Vad har varit bättre? Vad kan förbättras?

Vilken myndighet anser du har varit mest drivande i detta projekt?

Var du med på samrådsmöten?

Hur såg ett "vanligt" samrådsmöte ut? Vad funkade? Vad funkade inte? Vad var din bild av de andra samverkansparterna?

Hur har det fungerat mer praktiskt med projektet, m. exempelvis checklistan, hur blanketterna är formulerade, den elektroniska lotsen osv? Vad kan förbättras?

Ett av syftena med den här piloten var att inte bara få med den brottsutsatta i projektet, men också den brottsmisstänkta. Hur tycker du det har gått med det? Varför? Om dåligt, hur tror du man kan lösa detta?

Har ni arbetat på något visst sätt för att få med den brottsmisstänkta i piloten?

Har ni arbetat på något visst sätt för att få med den brottsutsatta i piloten?

Attityder:

Vilken prioritering skulle du säga våld i nära relationer hade innan piloten? Och efter?

Hur har projektet påverkat era rutiner? Vad har utvecklats till det bättre? Vad har blivit sämre? Vilka faktorer inom projektets ram har påverkat detta?

Hur har evolutionen av arbetssättet sett ut under pilotens gång? Anser du att mycket har förändrats under pilotens gång?

Tycker du att det känns som målen har uppfyllts?

Anser du att arbetet har blivit effektivare för deltagande myndigheter/organisationer?

Anser du att piloten har lett till bättre, snabbare och mer kvalitativ stöd till de utsatta familjerna?

Tror du detta arbetssätt fungerar tillräckligt bra för att implementeras nationellt?

Tror du piloten har lett till minskat återfall i brott och utsatthet?

Kan du nämna någon eller några positiva följder av det här projektet?

Hur tycker du att arbetet ska gå vidare, med de erfarenheter du nu har fått från piloten?

Är det något du skulle ha förändrat inom piloten för att förbättra?

Har du några andra synpunkter som du vill ta upp?

Exempel på förståelsefördjupande frågor:

Kan du berätta lite mer om...?

Vad innebär...?

Det där var intressant, kan du utveckla det lite...?

Kan du hjälpa mig att förstå skillnaden mellan...?

Skulle du kunna ge ett exempel...

Vilken betydelse har...?

Hur tänker du...?

Hur menar du då...?

Kan du förklara lite mer...?

Bilaga 2

Mail där vi informerar om uppsatsen

Hej!

Det här är Isabelle Stengård och Jesper Ericsson, och det var vi som utvärderade BIN-piloten. Nu är det dags för oss att skriva vår kandidatuppsats, där vi tänkte använda det datamaterial som vi, tillsammans med My Lilja, samlade in då vi utvärderade piloten. Därför undrar vi om det är okej för er att vi använder intervjuerna som vi utförde med er. Ni kommer självklart att vara anonyma i det här fallet också. Om ni INTE vill ha med er intervju i vår uppsats, så får ni gärna meddela oss och mejla till den här mailadressen. Om ni inte mejlar tillbaka till oss kommer vi alltså anta att ni godkänner er medverkan. Senast som ni kan maila tillbaka är onsdagen den 24/4!

Tack på förhand!

MVH/ Isabelle Stengård och Jesper Eriksson